

Nipashhe

Jumatatu Januari 11, 2021 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0580457

www.twitter.com/nipashetz

www.facebook.com/nipashetz

www.ippmedia.com

www.instagram.com/theguardian_newspaper

MWANGA WA JAMII

LIKE & FOLLOW US

CPB yaanza kurejesha mkopo wa bil. 3.6/- za NSSF

UKURASA 3

Mwalimu adaiwa kumbaka mwanafunzi ofisini

UKURASA 4

UKURASA 11

Ziara za mawaziri zilivyoibua 'madudu'

UKURASA 2

Mwinyi kuongoza Wazanzibari Mapinduzi

UKURASA 2

Baadhi ya wafanyabiashara ndogo ambao walihamishwa eneo la Mwenge jijini Dar es Salaam kwa ajili ya ujenzi wa barabara, hivi sasa wamerejea na kujenga vibanda vyao. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

TMA yatahadharisha mvua kubwa yenye upepo

UKURASA 3

MICHEZO

SIMBA YAMREJESHA MORRISON DIMBANI UK.24

MAONI, KATUNI UK.6

HABARI KITAIFA

TPDC yafanya tathmini athari kimazingira mikoa 5

Na Anthony Ishengoma, SHINYANGA

SHIRIKA la Maendeleo ya Petrol Tanzania (TPDC), linafanya tathmini ya athari za kimazingira katika mikoa mitano ya Tanzania ambayo inaguswa na utafiti wa mafuta unaoendelea katika mikoa hiyo ambayo kwa pamoja iko katika bonde la mto Manonga, Wembele na Ziwa Eyasi.

Kwasasa shirika hilo liko katika Wilaya ya Kishapu, mkoani Shinyanga kukutana na wadau pamoja na wananchi walioko katika vijiji vya eneo la mradi kwa lengo la kutoa elimu ili kujiweka tayari kupokea wataalam watakaofanya tathmini hiyo na kupata ufahamu na ujenzi wa mikuza baada ya kukamilisha tathmini ya kimazingira.

Akiongea na viongozi wa kata na vijiji ambavyo tathmini hiyo itafanyika katika Wilaya Kishapu, mtaalamu mwelekezi wa mradi huo wa mafuta, Dk. Allan Mzengi, alisema utafiti huo umefikia katika hatua ya kushirikisha wadau kwenye eneo la mradi kwa kuwa ni muhimu kwa viongozi na wananchi kufahamu umuhimu wake.

Alisema TPDC iko katika hatua muhimu ya kufanya tathmini ya kimazingira ili kubaini shughuli za kiuchumi katika maeneo hayo na namna inavyoweza kuathiriwa na shughuli za utafiti na hatimaye kushirikiana na jamii husika kupata muafaka kwa manufaa ya maendeleo ya utafiti wa mafuta.

Mtaalamu wa Jiolojia kutoka Shirika la TPDC, Gaston Kanuti, alisema shirika hilo litakapokamilisha hatua muhimu ya kutathmini shughuli za mazingira itawasilisha ripoti ya matokeo ya utafiti huo katika Baraza la Mazingira (NEMC) ili iweze kujiridhisha na kutoa cheti kitachoweza TPDC kuendelea na hatua muhimu ya uchorongaji wa Mikuza.

Kanuti aliwataka wananchi watako kuwa katika eneo la mradi kutokuwa na wasiwasi kwa kuwa baada ya utafiti wa data za mitetemeko kukamilika, ardhi itakayokuwa imetumika itarudishwa kwa mwenyewe na ikigundulika eneo husika litachimbwa kisima cha mafuta kama yatapatikana mhusika atalipwa fidia.

Alifafanua kuwa uchorongaji wa njia za mikuza utawezesha watafiti kuweka vilipuzi ardhini kwa lengo la kubaini mitego ya mafuta na vitaweka kama inavyoonyeshwa katika ramani ya eneo la utafiti.

Pamoja na ufafanuzi wa mtaalamu wa jiolojia kutoka TPDC, mtaalamu mshauri kutoka Kampuni ya MTL Consulting, Abraham Maeda, aliwaambia viongozi hao wa vijiji kuwa utafiti huo wa athari za kimazingira utaangazia pia masuala ya mambo kale akiyataja kuwa ni maeneo ya makaburi na matambiko kwa kuwa ikitokea maeneo kama hayo yanachangamoto mkuza unaweza kupindishwa kuepuka usumbufu.

FETA watakiwa kuzalisha wataalamu uvuvi bahari kuu

Na Mbaraka Kambona, BAGAMOYO

NAIBU Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Pauline Gekul, ameutaka Wakala wa Elimu na Mafunzo ya Uvuvi (FETA) kuongeza kasi ya kuzalisha wataalamu watakaokuwa na uwezo wa kuendesha meli za uvuvi wa bahari kuu zitakazonunuliwa na serikali ili kuongeza ajira na kukuza uchumi wa nchi kupitia uchumi wa bluu.

Gekul alitoa kauli hiyo alipofanya ziara katika ofisi za wakala zilizo wilayani Bagamoyo, mkoani Pwani mwishoni mwa wiki. Alisema mpango wa serikali katika miaka hii mitano

chini ya uongozi wa Rais, Dk. John Magufuli ni kununua meli nane zitakazotumika kwenye shughuli za uvuvi wa bahari kuu na kwamba ni muhimu kuongeza kasi ya kutoa wataalamu ambao wataziendesha meli hizo zitakapofika.

Aliongeza kuwa mwishoni mwa mwaka huu meli ya kwanza itakuja na kuwa haitapendeza kama vyombo hivyo vitakuja halafu pasiwapo na vijana watakaohusika na kuviendesha.

“Nchi inawategemea mtoe wataalamu watakaosaidia kuendesha meli hizo zitakazoletwa kwa ajili ya uvuvi wa bahari kuu, tunaomba mkatuzalishie wataalamu ambao wataendesha vyombo hivyo,” alisema

Gekul.

Awali akimkaribisha Naibu Waziri, Kaimu Ofisa Mtendaji Mkuu, FETA, Dk. Semvua Mzighani, alisema wameshaingia mkataba wa maridhiano wa viwango vya mafunzo na utoaji vyeti kwa wafanyakazi wa vyombo vya uvuvi wa mwaka 1995 na hiyo itasaidia kutoa vyeti kwa manahodha wa meli, maafisa wa meli, mabaharia na waangalizi wa meli zitakazofanyakazi katika uvuvi wa bahari kuu.

“Huwezi kuajiriwa kule kama hauna cheti cha kukutambulisha, hivyo kupitia maridhiano haya sasa mabahari watapatikana kutoka katika chuo hiki,” alisema Dk. Mzighani.

Vile vile, alisema kwa Af-

rika vyuo vinavyotoa mafunzo kwa wataalamu hao vipo Afrika Kusini na Misri na kuwa ni wakati mzuri sasa kupitia mafunzo yatakatolewa nchini kuongeza ajira kwa vijana na kupata fedha za kigeni kupitia watu kutoka nchi nyingine watakaokuja kusoma katika chuo hicho.

Dk. Mzighani alisema pamoja na mipango na mikakati mizuri waliyonayo katika kuboresha huduma zao bado wanakabiliwa na changamoto kubwa ya gharama za uendeshaji wa vyuo vya uvuvi na kuiomba serikali iwaongeze nguvu ili waweze kutoa wataalamu wazuri watakaokwenda kulisaidia taifa kukuza na kuimarisha uchumi wa bluu.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Pauline Gekul, akiwapa chakula samaki alipotembelea Wakala wa Elimu na Mafunzo ya Uvuvi (FETA), kampasi ya Mbegani iliyopo wilayani Bagamoyo, mkoani Pwani mwishoni mwa wiki. Kulia ni Kaimu Ofisa Mtendaji Mkuu, Dk. Semvua Mzighani. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Kaya zaidi ya 1,000 zapoteza sifa TASAF

Na Elizabeth John, NJOMBE

UHAKIKI wa kaya za walengwa zilizonufaika na mpango wa kunusuru kaya maskini TASAF awamu ya tatu mkoani Njombe katika kipindi cha kwanza (2015-2020), mwezi Julai 2020 hadi Desemba 2020, jumla ya kaya maskini 1,366 zimepoteza sifa ya kuwa kwenye mpango huo.

Vile vile, kaya 17,475 zimebainika kuwa na sifa ya kuendelea kunufaika huku kaya 1,005 hazikuhudhuria uhakiki kwa sababu mbalimbali.

Akizungumza mwishoni

mwa wiki katika kikao cha kamati ya ushauri mkoa RCC, Mratibu wa TASAF Mkoa wa Njombe, Mussa Selemani, alisema kwa upande wa kaya ambazo hazikuhakikiwa zitapewa nafasi ya mwisho kabla ya kutolewa kwenye mpango ikiwa hazitajitokeza tena.

“Changamoto kuu iliyojitokeza wakati wa uhakiki ni baadhi ya wakuu wa kaya za walengwa kutohudhuria uhakiki kutokana na sababu mbalimbali ikiwa ni pamoja na baadhi ya walengwa kuhamia mashambani kwa shughuli za kilimo na hivyo kutopatikana wakati wa uhakiki,” alisema Selemani.

Alisema miradi mbalimbali ya sekta za maji, elimu na afya huibuliwa na vijiji vya walengwa kwa lengo la kuboresha huduma za sekta hizo kwa jamii.

“Tofauti na vipengele vingine vya mpango, miradi hii haizinafaishi kaya za walengwa tu badala yake kila kaya kwenye kijiji/mtaa husika ina fursa sawa ya kunufaika kupitia miradi hiyo,” alisema Selemani.

Alisema kuwa halmashauri za mkoa zimetokeza jumla ya miradi 81 ikiwa ni pamoja na 28 ya ujenzi wa vyumba vya madarasa, ofisi za walimu na vyoo, mradi mmoja wa ujenzi wa jengo la utawala, 23 ya ujenzi

wa nyumba za watumishi, miradi tisa ya ujenzi wa mabweni, mmoja wa ujenzi wa jengo moja la huduma za uzazi, 17 ya ujenzi wa zahanati, mmoja wa ujenzi wa jengo la kufulia na ununuzi wa mashine ya kufulia na mmoja wa maji.

“Miradi hii imegharimu jumla ya Sh. 5,789,805,122.87 ambapo miradi 78 imekamilika na mitatu ipo kwenye hatua za ukamilishaji,” alisema Selemani.

Hata hivyo, selemani alisema wanakabiliwa na tatizo la baadhii ya walengwa kushindwa kuludumia miradi waliyoanzisha hasa ya ufugaji kutokana na uzee na maradhi.

Mkurugenzi wa kanda wa kampuni ya konyagi (TDL), Davis Degratius (kulia), akigongea glasi za kinywaji na Meneja Mauzo Kanda ya Kusini, Mwesige Mchuruza (kati-kati) na Meneja wa Fedha, Fredy Kayanda, wakati wa hafla ya kusherehekea miaka 50 ya kampuni hiyo, iliyofanyika Chang'ombe jijini Dar es Salaam, mwishoni mwa wiki.
ICHA: MPIGA PICHA WETU

TFS kugawa mamilioni ya miche kwa wananchi

Na Elizabeth Zaya

WAKALA wa Huduma za Misitu (TFS), umesema utagawa miche milioni 2.5 kwa wananchi na taasisi za serikali kwa ajili ya kuipanda kwenye maeneo yao katika Wilaya ya Songea.

Akizungumza baada ya kutembelea kitalu cha miche ya miti cha TFS kilichopo katika milima ya Matogoro, wilayani humo, Mkuu wa Wilaya ya Songea, Pololeti Mgema, alisema lengo ni kuunga juhudi za serikali za uhifadhi wa mazingira na kukabiliana na tatizo la mabadiliko ya tabianchi.

Mgema, alizitaka taasisi zote za serikali pamoja na wadau wa mazingira kuhakikisha kazi ya

upandaji miti kwenye maeneo yote wilayani humo kwa kipindi hiki cha mvua inafanyika kika-milifu.

“Wakati tunakuja kukagua katika vitalu hivi ambavyo tayari vimeshaandaliwa kwa ajili ya kupandwa, nitoe wito kwa taasisi za umma, Magereza, Jeshi la Wananchi katika kila kikosi, zichukue miti na zikapande katika maeneo ambayo yameandaliwa kwa ajili ya kupanda miti hiyo,” alisema Mgema.

Aliwaagiza pia wakurugenzi wa Halmashauri ya Manispaa ya Songea na Madaba, kuhakikisha wanahamasisha upandaji wa miti angalau milioni 1.5 kila mwaka na kuisimamia itunzwe ili ikue na kustawi vizuri.

“Kila mwaka, kila halmashauri

ipande miti milioni 1.5, sisi katika Wilaya ya Songea tunazo halmashauri tatu na kila moja lazima ibebe jukumu hilo la kupanda na kutunza miti,” alisema Mgema.

Kamishna Mkuu wa TFS, Profesa Dos Santos Silayo, alisema TFS imekuwa ikigawa wastani wa miche milioni 12 kwa mwaka kwa wananchi na taasisi katika wilaya na mikoa mbalimbali nchini na kuongeza mashamba yanayomilikiwa na serikali na kusaidia kupanua wigo wa upatikanaji wa malighafi ya mazao ya misitu.

“Nitoe wito kwa wananchi wa Mkoa wa Ruvuma, wote wajitokeze katika kipindi hiki cha msimu wa mvua kuchukua miche na kupanda katika maeneo yao,” alisema Profesa Silayo.

“Ni matumaini yangu kwamba

jitihada zilizofanywa na TFS katika ukanda huu wa Kusini ambako taarifa inaonyesha kwamba kuna miche takribani milioni nne ya kupanda katika maeneo mbalimbali ambayo inatolewa bure kwa wananchi wa mikoa hii, wajitokeze sasa kutumia fursa hii.”

Mhifadhi Mkuu wa Wilaya ya Songea wa TFS, Issa Mlela, alisema kitalu hicho cha Matogolo kina miche ya aina mbalimbali ikiwamo ya vyanzo vya maji na miti ya kibiashara ambayo ikipandwa itakuwa na manufaa kimazingira na kiuchumi.

“Kitalu hiki cha Matogolo ndicho kinahudumia wilaya zote zilizo katika Mkoa wa Ruvuma, na zimekuwa zikichukua na kwenda kugawia wananchi wao,” alisema Mlela.

Wamsimamisha mbunge wao aone walivyojitolea ujenzi

Na Dinna Stephano, TARIME

WANANCHI wa Kijiji cha Nyagisya, Kata ya Kiore, wamesimamisha msafara wa Mbunge wa Jimbo la Tarime Vijijini, Mwitwa Waitara, kuendelea na safari wakimwomba akaone walivyojitolea nguvu zao kuchimba msingi ili kujenga zahanati.

Waitara ambaye ni Naibu Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira), alikutana na wananchi hao jana alipofanya ziara kukagua ujenzi wa vyumba vya madarasa jimboni kwake.

Wananchi hao walikuwa wamesimama katikati ya barabara wakiwa wamebeba vifaa vya ujenzi walivyokuwa wakivutimia kuchimba msingi hali iliyomlazimu Mbunge Waitara kushuka

kwenye gari kuwasikiliza.

“Mbunge wetu, mbunge wetu, tunaomba twende ukaone wananchi tulivyoamua kujitolea kujenga zahanati twende twende,” walisikika wakipaza sauti zao.

Baada ya ombi hilo Waitara alikubali na kuongozana na wananchi kwa kutembea mwendo wa kilomita moja kwenda kuona msingi huo.

Walipofika katika eneo inapotarajiwa kujengwa zahanati hiyo, walimwonyesha matofali 3,500 waliyoyanunua kwa fedha zao na kuchimba msingi kwa nguvu zao hali iliyomfurahisha na kuamua kuwachangia Sh. milioni tano kwa ajili ya kununua mifuko ya saruji.

“Nawaomba wataalamu msaidie ujenzi ukamilike siyo wamalize kujenga halafu mnawaam-

bia wabomoe kuwa ujenzi uko chini ya kiwango, nawapongeza sana kwa uamuzi mzuri na mimi nachangia milioni tano ya saruji naombeni mwendelee na moyo huo huo wa kuchangia maendeleo,” alisema Waitara.

Mmoja wa wananchi hao, Anna Wang'anyi, alisema wameamua kujenga zahanati kwa kuwa wamekuwa wakiteseka kutembea umbali mrefu zaidi ya kilomita mbili kwenda kupata huduma za afya katika zahanati ya Mtana iliyopo Kata ya Manga.

Alisema wananchi wengine wanapokosa nauli ya pikipiki hulazimika kwenda Hospitali ya Wilaya ya Tarime kwa kutembea umbali wa zaidi ya kilomita tano kwa miguu.

“Zahanati ikijengwa itatusaidia sana tukienda kliniki zahanati ya

Mtana, wauguzi wanatupa maneno ya kejeli ikiwamo kututaka tujenge zahanati yetu,” alisema Wang'anyi.

Katarina Charles aliongeza: “Ukienda Mtana kama ujauzito wako ni wa kwanza wanakwambia hawahudumii mimba ya kwanza uende hospitali ya wilaya, ukijifungua unaombwa Sh. 10,000 hadi 20,000, tumefurahi sana kuanzisha zahanati hapa ni karibu, umbali umechangia baadhi ya wagonjwa kupoteza maisha kwa kukosa huduma ya haraka,” alisema Katarina.

Waitara katika ziara yake, aliongozana na maofisa wa Idara ya Elimu wa Halmashauri ya Wilaya ya Tarime na viongozi wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) wa Wilaya ya Tarime.

Apongeza ving'amuzi kupunguza ajali barabarani

Na Elizabeth John, NJOMBE

MWENYEKITI wa umoja wa usafirishaji abiria Mkoa wa Njombe, Daniel Hatanaka, amesema ufungaji ving'amuzi kwenye magari yaendayo mikoani umesaidia kwa kiasi kikubwa kupunguza ajali za barabarani.

Aliyasema hayo mwishoni mwa wiki wakati akizungumza na Nipashe kuwa king'amuzi hicho hufungwa kwenye gari na kupata mawasiliano kati ya gari, mwenye gari, LATRA na Jeshi la Polisi, kitengo cha usalama barabarani.

“Kufungwa kwa ving'amuzi kumesaidia kwa asilimia kubwa kupunguza ajali nchini hata mkoani kwetu hivyo niipongeze serikali kwa hatua hii kubwa, lakini tu waongeze juhudi katika kuvisimamia kwa sababu usimamizi wake si mzuri sana,” alisema Hatanaka.

Alisema, baadhi ya madereva bado wakaidi wawapo barabarani na kuomba elimu iendelee kutolewa zaidi ili kuepuka ajali zinazosababishwa na uzembe.

Aliipongeze serikali mkoani Njombe kwa jitihada za utengenezwaji wa miundombinu ya barabara ambayo imesaidia kupunguza gharama ya uendeshaji.

Naye mratibu wa mabalozi wa usalama barabarani Kanda ya Nyanda za Juu Kusini, Festo Mamboleo, alisema tangu ving'amuzi vimeletwa vimesaidia kwa kiasi kikubwa kupunguza ajali ikilinganisha na siku za nyuma ajali za mabasi zilikuwa nyingi.

“Yaani kwa asilimia 95 ving'amuzi vimesaidia kupunguza ajali,” alisema Mamboleo.

Mamboleo alisema kutokana na matokeo hayo chanya anaishauri serikali magari yote yaendayo wilayani yafungwe ving'amuzi ili kupunguza ajali.

Kwa upande wake dereva David Mwakyusa alisema ajali zimepungua baada ya serikali kufunga ving'amuzi na hata madereva wameongeza umakini ili ajali zisitokee.

Nipashe

Spotika

WAFUNGAJI 10 BORA LIGI KUBWA 5 ZA ULAYA 2020 UK. 12-13

AUBAMEYANG

NYOTA WA 5 WALIOSHINDWA KUNG'ARA EPL 2020-21

ISIKUPITE

TANGU alipocheza kwa mara ya kwanza msimu huu kuanzia Novemba 26, Emile Smith Rowe, amehusika moja kwa moja katika mabao sita kwa Arsenal kwenye mashindano yote (mabao mawili, pasi za mwisho nne). Ni Alexandre Lacazette pekee (mabao sita, pasi moja ya mwisho) ambaye amehusika zaidi kwenye mabao mengi katika kipindi hicho ndani ya klabu hiyo.

LONDON, England

HUKU mwaka 2020 ukiwa haupo tena na sisi, Ligi Kuu England imeendelea kuwa katika nusu yake kwa sasa. Matokeo mengi yasiyotarajiwa yamejitokeza.

Huku Ligi Kuu ikiendelea kuwa ya ushindani mkubwa, tumeshuhudia kiwango bora kutoka kwa wachezaji.

Hata hivyo, wachezaji wengi wameshindwa kuwa kwenye ubora wao msimu huu. Makala haya inawaangalia wachezaji watao ambao wameshindwa kung'ara msimu huu, twende sasa...

#5. ADAMA TRAORE

Mmoja wa wachezaji wenye kasi zaidi duniani, Adama Traore alikuwa kwenye kiwango bora zaidi msimu uliopita. Alitoa pasi za mwisho tisa na alifunga dhidi ya timu kubwa kama Manchester City na Tottenham Hotspur. Na hilo likamwezesha hata kupata nafasi kwenye kikosi cha timu ya Taifa ya Hispania katika mechi za Ligi ya Mataifa ya UEFA.

Traore amekuwa hayupo kwenye kiwango kabisa msimu huu, akiwa hajafunga bao wala kutoa pasi za mwisho kwenye mchezo wowote wa mashindano kwa Wolves. Traore amecheza katika kila mechi za

Wolves msimu huu na ameanza katika mechi tisa, lakini bado hajafungua akaunti ya mabao kwenye Ligi Kuu England.

Traore alianza msimu kwa kuwa kwenye kikosi cha kwanza cha Wolves, lakini baadaye akawa akitumika akitokea benchi nafasi yake ikichukuliwa na Pedro Neto, hadi pale Raul Jimenez alipoumia.

#4. MASON GREENWOOD

Mason Greenwood alitabiriwa na wachambuzi wengi kama mmoja wa wachezaji bora vijana duniani msimu uliopita. Na kindu huyo kutoka akademi ya Manchester United, alichukuliwa kama mchezaji bora zaidi kijana kwa mwaka 2020. Alifunga mabao 10 kwenye Ligi Kuu na mchango wa mabao 24 katika mashindano yote msimu uliopita.

Greenwood alifunga mabao nane kwenye ligi mwaka 2020, lakini amefunga moja tu msimu huu. Tangu kuanza kwa msimu mpya, Greenwood amekuwa kwenye wakati mgumu wa kufunga, bao pekee alilofunga kwenye ligi msimu huu ni dhidi ya West Ham. Katika mashindano yote, amefunga mabao matatu na hajaweza kutoa pasi za mwisho yoyote kwenye Ligi Kuu msimu huu.

Ukichukulia kwamba, Manchester United ni timu ya pili kwa kufunga mabao mengi zaidi kwenye Ligi Kuu England,

Greenwood anaonekana kutokuwa kwenye kiwango chake.

#3. PIERRE-EMERICK AUBAMEYANG

Kuelekea msimu huu, Aubameyang alifunga mabao 54 katika mechi 85 za Ligi Kuu kwa Arsenal. Aliwahi pia kutwaa Kiatu cha Dhahabu kwa ufungaji bora msimu wa 2018/19 na alimaliza katika nafasi ya pili msimu uliopita. Na akapewa unahodha katikati ya msimu uliopita na alikuwa nguzo muhimu kwa Arsenal wakati wakishinda taji la FA na Ngao ya Jamii.

Wengi walikuwa na matarajio makubwa kwa Aubameyang kuendelea kuongoza kwenye safu ya mashambulizi ya Arsenal hasa baada ya kusaini mkataba mpya. Hata hivyo, msimu huu hajawa kwenye kiwango bora.

'Washikabunduki' hao wamekuwa kwenye kiwango kibovu zaidi msimu huu, huku Aubameyang akiendelea kuwa na ukame wa mabao.

#2. KAI HAVERTZ

Kai Havertz alikuwa na wakati mzuri sana mwaka 2020 wakati akiwa kule Bayer Leverkusen. Mchezaji huyo kijana raia wa Ujerumani alifunga mabao 10 na kutoa pasi za mwisho tano katika mechi 16 za Ligi Kuu Ujerumani, Bundesliga.

Kiwango chake kikawavutia Chelsea na wakamsajili na kutua kwenye Ligi Kuu England kwa pauni milioni 72.

Havertz alitarajiwa kwamba msimu huu atang'ara zaidi kwenye Ligi Kuu England, lakini amekuwa kwenye wakati mgumu zaidi. Wachambuzi wengi wa soka wanashangaa kuona Havertz ameshindwa kuwa kwenye ubora wake msimu huu.

#1. BERNARDO SILVA

Watazamaji wengi wa Ligi Kuu England wanaweza kukumbuka namna Bernardo Silva alivyokuwa kwenye kiwango bora msimu wa 2018/19. Ulikuwa ni msimu wa furaha kwa raia huyo wa Ureno na alipewa tuzo ya kuwa mchezaji bora wa msimu wa Manchester City. Silva alionekana kuwa ndio mrithi sahihi wa David Silva. Lakini sasa mambo hayako poa kwa Silva, kwani mabao na pasi za mwisho zimekauka kabisa kutoka kwake.

Msimu huu Silva bado hajaweza kutoa pasi ya mchango wa mabao katika mechi 16 na kusababisha kocha wake, Pep Guardiola kumweka benchi mara kwa mara.

Silva katika umri wake wa miaka 26, kwa sasa anatakiwa kurudi kwenye kiwango chake ili aweze kupata namba pale Man City na kuwa sehemu ya kikosi cha timu ya Taifa ya Ureno.

▶ **Extra Time**

WAFUNGAJI 10 BORA LIGI KUBWA 5 ZA ULAYA 2020

LONDON, England

MWAKA 2020 kwa uhakika kabisa uliathiriwa sana na mlipuko wa virusi vya corona na kuleta changamoto nyingi kwenye ligi kubwa duniani.

Ligi zililazimika kusimama kwa muda kabla ya kurudishwa bila mashabiki uwanjani na hiyo ilisababisha timu kubwa na wachezaji kutokuwa kwenye kiwango chao.

Hata hivyo, licha ya athari hiyo ya mlipuko wa virusi vya corona, wachezaji wachache waliweza kuendelea kuwa kwenye kiwango chao na kuzisaidia timu kuendelea kuwa bora.

Makala haya yanawaangalia wachezaji 10 kutoka ligi kubwa tano za Ulaya ambao walikuwa na mabao mengi mwaka 2020, hawa hapa...

#10. LIONEL MESSI (BARCELONA) - MABAO 19

Lionel Messi alikuwa na mwaka mbaya 2020. Na hilo likaathiri mafanikio ya Barcelona, ambao walimaliza msimu bila kubeba taji lolote kwa mara ya kwanza kwa kipindi cha muongo mmoja.

Messi alifunga mabao 12 kwenye Ligi Kuu msimu uliopita. Lakini licha ya kuwa na wakati mgumu, mchezaji huyo alivunja rekodi ya Xavi ya kuwa na pasi za mwisho nyingi zaidi kwenye

Ligi Kuu Hispania, LaLiga.

#9. FRANCESCO CAPUTO (SASSUOLO)- MABAO 19

Baada ya muda mwingi kucheza kwenye Ligi ya Serie B, Francesco Caputo mwenye umri wa miaka 33, alirudi uwanjani vizuri mwaka 2018, akifunga mabao 16 kwa Sassuolo.

Caputo halafu akafuatiwa na msimu bora zaidi wa 2019-20, akifunga jumla ya mabao 21 huku 13 akiyapata kwa mwaka 2020.

#8. KYLIAN MBAPPE (PARIS SAINT-GERMAIN) - MABAO 19

Kylian Mbappe ni mmoja wa wachezaji vijana wenye kiwango bora kabisa kwenye soka kwa wakati huu. Hata hivyo, mwaka 2020 hakuwa mzuri sana kwa soka la Ufaransa.

Nyota huyo mwenye umri wa miaka 22, alikuwa sehemu ya kikosi cha Paris-Saint Germain (PSG) kilichofika fainali ya Ligi ya Mabingwa Ulaya kwa mara ya kwanza. Katika msimu wa 2019-20 wa Ligue 1, Mbappe alifunga jumla ya mabao 19.

#7. ZLATAN IBRAHIMOVIC (AC MILAN) - MABAO 20

Zlatan Ibrahimovic ameonyesha umahiri wake tangu aliporudi tena kwa klabu ya AC Milan mwanzoni mwa mwaka jana.

Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 39, raia wa Sweden alifunga mabao kumi na kuisaidia Milan kufuzu kucheza Ligi ya Europa.

Hata hivyo, Ibrahimovic amekuwa akisumbuliwa na majeraha ya mara kwa mara, licha ya kuwa msaada mkubwa kwa Rossoneri hao.

#6. ROMELU LUKAKU (INTER MILAN) - MABAO 22

Romelu Lukaku alikuwa na wakati mzuri zaidi pale Inter Milan akifunga mabao 35 ya Ligi Kuu baada ya kuwa na kipindi kibaya kule Manchester United.

Mchezaji huyo wa kimataifa wa Ubelgiji, alifunga mabao 34 kwenye mwanzo wake pale Nerazzurri na kuisaidia Inter kumaliza nafasi ya pili kwenye msimamo wa Ligi Kuu Italia

Msimu huu, Lukaku ameendelea kuwa kwenye kiwango cha kuvutia zaidi akiwa ametikisa nyavu mara 12 katika mechi 14 za ligi, huku akiwezesha Inter kuendelea kuifukuzia AC Milan kileleni mwa msimamo.

Lukaku alianza mwaka mpya vizuri zaidi kwa kufunga na kutoa pasi ya mwisho wakati Inter ikiibuka na ushindi wa mabao 6-2 dhidi ya Crotone.

#5. MOHAMED SALAH (LIVERPOOL) - MABAO 23

Mohamed Salah bila shaka yoyote ni mchezaji nguzo kwa kocha Jurgen Klopp pale Liverpool ambao walishinda taji lao la kwanza la Ligi Kuu baada ya miaka 30 msimu uliopita.

Ingawa winga huyo wa Misri alifunga mabao 19 tu ya ligi msimu uliopita tofauti na mabao 32 na 22 kwa misimu miwili iliyopita.

Msimu huu, Salah inaonekana rekodi ya kufunga mabao ipo vizuri. Alianza msimu mpya kwa kufunga mabao matatu (hat-trick) dhidi ya Leeds United na amekuwa na mchango mkubwa kwa timu hiyo msimu huu.

#4. ERLING BRAUT HAALAND (BORUSSIA DORTMUND) - MABAO 23

Erling Braut Haaland bila shaka yoyote ni straka bora zaidi kijana kwa sasa. Tangu alipoanza kwa hat-trick kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya, mchezaji huyo raia wa Norway hajaangalia nyuma. Kiwango chake akiwa kule Salzburg kikamuwezesha kuhamia kwa miamba wa Ligi Kuu Ujerumani, Borussia Dortmund, ambako nako amekuwa kwenye kiwango bora zaidi.

Haaland alifunga mabao 13 ya ligi kuisaidia Dortmund kumaliza nafasi ya pili nyuma ya mabingwa Bayern Munich kwenye Bundes-

liga. Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 20, ameendelea kuwa kwenye kiwango bora zaidi, akifunga mabao 10 kwenye ligi kabla ya kuamkia. Kwa msimu huu, Haaland ameendelea kuwa kwenye kiwango cha kuvutia zaidi kwenye ligi.

#3. CIRO IMMOBILE (LAZIO) - MABAO 28

Ciro Immobile pengine ni mchezaji aliyekuwa kwenye kiwango bora zaidi na klabu yake msimu uliopita, akifunga mabao 36 kwenye mashindano yote na aliisaidia Lazio kumaliza nafasi ya tatu mwenye msimamo.

Nyota huyo mwenye umri wa miaka 30, msimu huu wa 2020-21 pia umekuwa bora kwake akiwa ametikisa nyavu mara 10.

#2. ROBERT LEWANDOWSKI (BAYERN MUNICH) - MABAO 32

Robert Lewandowski aliwafunika wachezaji kama Cristiano Ronaldo na Lionel Messi katika ubora kwenye soka duniani.

Mchezaji huyo wa kimataifa wa Poland, alifunga mabao 34 katika mechi 55 za mashindano yote aliyochesha Bayern Munich na kuisaidia kutwaa mataji matatu.

Msimu huu pia umekuwa bora sana kwa Lewandowski ambaye tayari amefunga mabao 19 kwenye Bundesliga.

#1. CRISTIANO RONALDO (JUVENTUS) - MABAO 34

Cristiano Ronaldo alikuwa na mwaka mzuri wa 2020 kwa klabu na nchi yake.

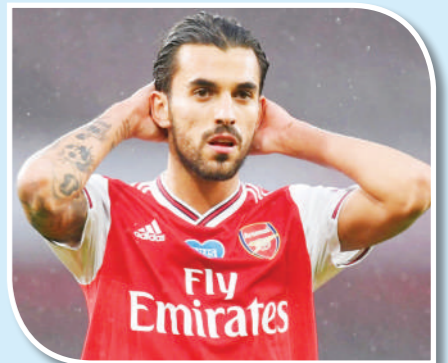
Baada ya kufunga mara 21 kwenye ligi na kuisaidia Juventus kutwaa taji lao la tisa mfululizo la Scudetto, mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 35 na nahodha wa Ureno, anaongoza pia msimu huu kwa kutikisa nyavu mara 14.

Mapema mwaka huu, Ronaldo alifikisha mabao 100 aliyofungia timu yake ya Taifa ya Ureno, na kuwa mchezaji wa pili duniani kufikisha idadi ya mabao hayo kwa timu ya taifa.

Ronaldo alifunga msimu wake wa 2021 kwa kufunga mabao mawili dhidi ya Udinese.

"Mwaka wa tatu kwa mkopo? Hapa-na, lengo langu ni kurejea Real Madrid na kuwa muhimu kwenye klabu bora duniani. Ninaamini kwamba siku moja nitarudi na kuweza kuonyesha mapenzi ambayo mashabiki walinionyesha. Kwa sababu mbalimbali, sikuacha klabu kwa njia bora," **Kiungo anayecheza Arsenal kwa mkopo akitokea Real Madrid ya Hispania, Dani Ceballos.**

"Kama akiondoka sioni tatizo, Grealish anaweza kuziba vizuri sana pengo lake. Kundoka kwake si tatizo kwa Manchester United, Grealish ana kiwango bora kabisa kama Messi [Lionel] na Ronaldo," **beki wa zamani wa Man United, Rio Ferdinand akiamini kwamba hata kama Paul Pogba ataondoka United majira ya joto, kiungo wa Aston Villa, Jack Grealish anaweza kusajiliwa kuzipa pengo lake.**

"Mwanzoni nilikuwa nasema nitastaafu karibuni, lakini sasa nafikiria nitastaafu nikiwa mkubwa. Sijui nini kitatokea, lakini naona kabisa kwamba, siwezi kustaafu hivi karibuni kama nilivyokuwa ninawaza mwanzo," **Kocha wa Manchester City, Pep Guardiola.**

RONALDO

SIMBA BABA LAO CAF KWA AFRIKA MASHARIKI

Na Adam Fungamwango

KLABU ya Simba imeweka rekodi ya kuwa timu pekee kwenye Ukanda wa Afrika Mashariki kutinga hatua ya makundi ya Ligi ya Mabingwa Afrika, lakini imeweka rekodi ya kuwa timu iliyotinga kwenye hatua hiyo mara nyingi zaidi nchini Tanzania.

Simba ilitinga hatua hiyo Jumatano iliyopita kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa kwa kuitwanga FC Platinum ya Zimbabwe mabao 4-0, ikitinga kwa jumla ya mabao 4-1, baada ya kufungwa bao 1-0 ugenini na nyumbani kushinda 4-0.

Simba kwa sasa si kama itaiwakilisha Tanzania tu, bali ukanda wote wa Afrika Mashariki kwa sababu hakuna timu yoyote kutoka Kenya na Uganda, Burundi na Rwanda ambazo zimeingia hatua hiyo.

Rekodi zinaonyesha kuwa hii ni mara ya tatu sasa kwa Simba kutinga hatua hiyo, baada ya kufanya hivyo mara ya kwanza mwaka 2003 na kurudia mwaka 2018, kabla ya kufanikiwa tena kutinga mwaka huu. Makala haya, tunaangalia safari ya Simba ilipokuwa ikianza hadi kutinga hatua ya makundi mara zote tatu na timu ambazo ilicheza nazo.

LIGI YA MABINGWA 2003 SIMBA 1-0 BDF XI

Hii ilikuwa safari ya Simba kuelekea kutinga hatua ya makundi mwaka 2003, ilipocheza hatua za awali dhidi ya BDF XI ya Botswana. Katika mechi ya kwanza iliyochezwa nchini Tanzania, Simba ilishinda bao 1-0.

BDF XI 1-3 SIMBA

Simba ilifunga safari na kwenda nchini Botswana kwenye mechi ya marudiano. Ilikuwa huko, iliwashangaza wenyeji wao kwa kuwat-

Kiungo mshambuliaji wa Simba, Luis Miquisone, akichanja mbuga kuelekea lango la FC Platinum kwenye mechi ya Ligi ya Mabingwa Afrika iliyopigwa Uwanja wa Benjamin Mkapa Januari 6, mwaka huu na Simba kushinda 4-1. **PICHA: MAKTABA YETU**

wanga mabao 3-1 na kutinga raundi ya kwanza ya michuano hiyo.

SANTOS 0-0 SIMBA

Ilipangiwa na Santos ya Afrika Kusini na mechi ya kwanza ilichezwa Sauzi, timu hizo zikatoka suluhu.

SIMBA 0-0 SANTOS (9-8 PENALTI)

Mechi ya marudiano nchini Tanzania, timu hizo pia zilitoka pia suluhu na kubidi zipigiane mikwaju ya penalti. Simba ilishinda kwa penalti 9-8 na kuwenda raundi ya pili.

SIMBA 1-0 ZAMALEK

Ni raundi ambayo Simba ilipambana na bingwa mtetezi wa Afrika, Za-

malek na kwenye mechi ya kwanza nchini Tanzania, Simba ilishinda bao 1-0.

ZAMALEK 1-0 SIMBA (2-3 PENALTI)

Mechi hii ya kihistoria kwa Simba ilifanyika nchini Misri, Simba ikifungwa bao 1-0, hivyo matokeo ya jumla kuwa bao 1-1 na kulazimika kupigiana penalti. Juma Kaseja aliokoa penalti mbili, na penalti ya mwisho iliyoivua ubingwa Zamalek na kuipeleka hatua ya makundi Simba, ilipigwa na Christoph Alex Massawe. Simba ikatinga hatua ya makundi, ikapangwa Kundi A, ikiwa na timu za Enyimba ya Nigeria, Ismaili ya Misri na ASEC Mimosas. Iliishia hatua hiyo baada ya kushika nafasi ya tatu.

LIGI YA MABINGWA 2018/19 SIMBA 4-1 MBABANE SWALLOWS

Ulikuwa ni mwaka wa pili kwa Simba kuweka rekodi ya kutinga makundi na ilianza dhidi ya timu ya Eswatini, Mbabane Swallows nchini Tanzania, Simba ikishinda mabao 4-1 kwenye hatua ya awali ya michuano

hiyo.

MBABANE SWALLOWS 0-4 SIMBA

Simba ilikwenda kufanya unyama kwenye mechi ya marudiano na kuitandika timu hiyo mabao 4-0 na kuingia kwenye raundi ya kwanza ya Ligi ya Mabingwa Afrika.

NKANA FC 2-1 SIMBA

Kwenye raundi ya kwanza, ilisafiri hadi nchini Zambia kucheza dhidi ya Nkana FC. Kwenye mechi hiyo, Simba ilichapwa mabao 2-1 na ikawa kama imejiweka kwenye mazingira magumu ya kutinga hatua ya makundi.

SIMBA 3-1 NKANA FC

Baada ya miaka 15, Simba iliweka rekodi na kutinga hatua ya makundi, ikiingia kwa mara ya pili kwa kuitandika Nkana FC mabao 3-1 kwenye mechi iliyochezwa nchini Tanzania kwa mabao ya Jonas Mkude, Meddie Kagere na Clatous Chama.

Ilipangwa Kundi D, ikiwa pamoja na timu za Al Ahly ya Misri, JS Saoura ya Algeria, na AS Vita ya Congo DR. Simba ilifanikiwa kutinga hatua ya robo fainali baada ya kushika nafasi ya pili kwenye kundi hilo.

LIGI YA MABINGWA 2020/21 PLATEAU 0-1 SIMBA

Baada ya mwaka mmoja tu wa kosa kutinga hatua hiyo ya makundi ilipotolewa dhidi ya UD Songo kwa bao la ugenini, ikitoka suluhu ugenini na kutoka sare ya bao 1-1 nyumbani, Simba haikufanya makosa hayo tena, ilipoanza hatua ya awali kwa kucheza dhidi ya Plateau ya Nigeria. Kwenye mechi ya kwanza ikiwa ugenini, ilishinda 1-0 bao likifungwa na Clatous Chama.

SIMBA 0-0 PLATEAU

Kwenye mechi ya marudiano nchini Tanzania, Simba ilibanwa mbavu na kutoka suluhu, lakini ilifanikiwa kutinga mbele kwa bao 1-0 na kutinga raundi ya kwanza ya michuano hiyo.

FC PLATINUM 1-0 SIMBA

Ikiwa nchini Zimbabwe, Simba ilichapwa bao 1-0 na timu ngumu ya FC Platinum na kujiweka kwenye mazingira magumu ya kusonga mbele, kutokana na kuhitaji zaidi ya bao moja na kutoruhusu kufungwa bao lolote kwenye mechi ya marudiano.

SIMBA 4-0 FC PLATINUM

Kwa namna ya kushangaza, Simba ilipata ushindi mnono wa mabao 4-0 kwenye mechi ngumu ya marudiano dhidi ya wapinzani wao FC Platinum na kutinga hatua ya makundi na tayari imepangwa Kundi A, ikiwa pamoja na mabingwa watetezi, Al Ahly ya Misri, AS Vita ya DR Congo na Al Merrikh ya Sudan.

JE, WAJUA?

MCHEZAJI wa Manchester United, Scott McTominay, hadi sasa amefunga mabao manne katika mechi 22 msimu huu, ikiwa ni pungufu ya bao moja ukilinganisha na alivyofanya msimu wa 2019-20 (mabao matano katika mechi 37). Mabao matatu kati ya hayo amefunga katika dakika tano za mwanzo za mechi hizo.

'Dodoma ni mwendo wa miti 10 kwa wiki kila mtu'

Na **Augusta Njoji**, DODOMA

MKUU wa Mkoa wa Dodoma, Dk. Binilith Mahenge, amek-erwa na kasi ndogo ya upandaji miti mkoani humo, huku akiagiza kila mtumishi kwenye mamlaka za serikali za mitaa kupanda miti 10 kwa wiki.

Dk. Mahenge alitoa agizo hilo mwishoni mwa wiki alipokuwa akiongoza upandaji miti katika eneo la Medeli jijini hapa.

Alisema kila halmashauri inapaswa kuainisha eneo ambalo lipo kwenye mpango wa kupanda miti ili kila atakayepanda iwekwe lebo kuonyesha jina la aliyepanda.

"Pia itaonyesha taasisi ambayo imepanda, na ni wajibu wa aliyepanda kuitembelea na

kuitunza kwa hiyo miti hiyo 10 mtakubaliana aidha kupanda Jumamosi ambayo ndiyo siku tuliyokubaliana kupanda miti asubuhi, lakini kwa kuwa utakuwa umepewa na mkurugenzi utapanda hata Jumatatu ukitoka kazini," alisema.

Aliongeza kuwa agizo hilo litaingizwa kwenye taratibu za nidhamu ili kila mmoja awajibike.

"Watu hawafuatilii mgawanyo wa kazi hata leo hawajaja, sasa hata kama hawajafika watambue kuwa wana miti yao 10 ya wiki hii na ijayo," alisema.

Aliuagiza uongozi wa Jiji la Dodoma kuandaa eneo kubwa ambalo zitaitwa taasisi mbalimbali kupanda kwa siku moja miche milioni 10.

"Mwaka jana tulikaa na kute-geza andiko na kugawana

maeneo, lakini utekelezaji wake upo chini sana watu wanadhani mabadiliko ya kuifanya Dodoma iwe nzuri na kuvutia itafanywa na mtu mwingine sio wao," alisema na kuongeza kuwa Dodoma kuwa ya kijani inategemea uwajibikaji wa kila mmoja na si kundi fulani.

"Tumechukulia suala la kupanda miti kama sherehe hadi aje kiongozi ndiyo tunajitokeza kupanda miti mmoja mmoja na zoezi linakufa, hatuwezi kwenda na utaratibu huu ni wajibu wetu kuibadilisha Dodoma," alisema.

Alibainisha kuwa mwaka 2006 iliagizwa kila halmashauri ipande miti 1,000,000, lakini haijawahi kufikiwa kwa kupandwa wala kufanya tathmini ya iliyopandwa.

"Mkurugenzi kwa kushirikiana

na Mkuu wa Wilaya mmesema kuna maeneo mmeainisha ya upandaji miti, basi yabandikwe kwenye kila taasisi ili kujua yale yanayopaswa kupandwa mwaka huu," alisema.

Awali, Mkurugenzi wa Jiji la Dodoma, Joseph Mafuru, alisema kwa kutambua umuhimu wa mazingira jiji limejiweka sheria ndogo zinazowataka wananachi wote wanaomiliki ardhi kupanda miti mitano kwenye maeneo yao pamoja na maeneo ya taasisi za umma ili kuliweka jiji katika mazingira pendezeshi.

"Sheria ndogo za utunzaji na usimamizi wa mazingira ya Jiji la Dodoma zimesambazwa katika kata na mitaa ili kudhibiti mifugo inayokula miti inayokua na uvamizi wa jamii kwenye misitu ya asili," alisema.

Ataka vijana kupewa elimu ya biashara

Na **Renatha Msungu**, DODOMA

MBUNGE wa Viti Maalum (CCM), Fatma Toufiq, amei-omba serikali kutoa elimu ya usimamizi wa fedha za mikopo inayotolewa kwa halmashauri ili kuvipa vikundi vya wajasiriamali wanawake, vijana na wenye ulemavu, kuepusha kutumika kinyume na malengo na taratibu.

Toufiq aliyasema hayo wakati akifungua warsha ya vijana iliyoandaliwa na taasisi isiyo ya kiserikali ya Endless Success Foundation yenye lengo la kuwainua vijana kiuchumi na kucha dhana potofu ya kusubiri kuajiriwa.

Alisema serikali imeweka utaratibu mzuri wa kutoa mikopo kwa vijana, wanawake na watu wenye ulemavu, lakini kundi la vijana wengi wanashindwa kuitumia mikopo yao vizuri kwa sababu ya kutokuwa na elimu ya biashara na matumizi ya fedha.

"Ifike wakati vijana wapa-tiwe elimu ili kujiinua kibi-ashara hasa ukizingatia taifa lipo kwenye uchumi wa kati, vijana wanapaswa kuelimika kibiashara ili wasonge mbele katika biashara waliyokusudia kufanya," alisema Toufiq na kuongeza kuwa elimu hiyo itasaidia vijana wengi kunufaika na mikopo hiyo.

"Lengo la serikali ni kuona makundi ambayo imeyalenga katika mikopo yanapiga hatua kufanya maendeleo na si kurudi nyuma," alisema na kuongeza kuwa ni vyema kuwapa na mtaala wa elimu ya biashara kuanzia shule za msingi ili kusaidia kupanua uelewa kwa jamii na kujijari.

"Elimu ya biashara ikianzia shule ya msingi itawajengea wanafunzi ya kuchagua nini afanye pale atakapohitimu masomo yake," alisema.

Mkurugenzi wa Endless Success Foundation, Amina Feruz, alisema lengo la warsha hiyo ni kutoa elimu kwa vijana ya nam-na watakavyojijari wenyewe ikiwamo kusimamia mpango wa fedha wanazokopeshwa katika vikundi vyao.

Aliwaambia washiriki kuwa taasisi yao inalenga kuona vijana wanaachana na fikra za kusubiri kuajiriwa pale wanapohitimu masomo na badala yake wajiari wenyewe kupitia fursa zilizopo kwenye maeneo yao.

Wafanyabiashara wa matunda na mboga katika soko la Sabasaba jijini Dodoma, wakizoa taka ngumu na kuziweka kwenye kizimba kwa ajili ya kuzihifadhi na kusafirisha eneo maalumu lililotengwa kwa ajili ya dampo la kudumu la Chidaya. **PICHA: PETER MKWAVILA**

Waziri Afya asisitiza maadili kwa watumishi

Na **Augusta Njoji**, DODOMA

WAZIRI wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Dorothy Gwajima, ameagiza vyama, mabaraza na bodi za kitaaluma nchini kusimamia maadili na weledi kwa watumishi wa sekta ya afya ili kuboresha utoaji huduma kwa wananchi.

Waziri Gwajima alitoa kauli hiyo jana alipokuwa akizungumza na viongozi wa vyama, mabaraza na bodi za kitaaluma jijini hapa.

Aliwaambia ndiyo wasimamizi

wakuu na wadhibiti wa maadili na weledi kwa kuwa wananchi bado wanakutana na kero nyingi za maadili na weledi wanapopata huduma za afya.

Alisema katika ziara walizofanya kwenye mikoa mbalimbali wanakutana na kero zitokanazo na kufifia kwa maadili na weledi wa utendaji.

"Haya yote yanadhibitiwa na vyama, bodi na mabaraza ya kitaaluma, ili tuweze kuhiusha hayo yote, lazima tukae pamoja na kuangalia mifumo yao ya utendaji kazi ukoje hadi unatoa mianya ya

baadhi ya wanataaluma kukosa maadili na kuleta malalamiko mengi kutoka kwa wananchi?" Alihoji.

Aidha, Dk. Gwajima alisema kutokana na malalamiko hayo inaonekana kukosa meno ya vyama hivyo vya kitaaluma.

"Kikao hiki kikubwa ni kuambiana ukweli na kuwakumbusha majukumu yao na wafahamu kuna tatizo kwa wanataaluma wanachama wao ndiyo maana hawashituki na hata wengine kuvunja maadili bila kujali kama kuna mabaraza ya kitaalu-

ma na kubadilika ili kuondoa kero kwa wananchi," alisema.

Naibu Waziri wa wizara hiyo, Dk. Godwin Mollel, alisema wataalamu wengi hivi sasa hawafanyi kazi kwa kuzingatia maadili na kusababisha makosa mengi ya kitaaluma kufanyika kwenye vituo vya kutolea huduma.

"Tunakuta makosa kwenye taaluma mfano dawa zinaibiwa, lakini wewe mwenye baraza lako na unasimamia maadili hulioni hili hivi hujioni kwamba na wewe unatakiwa kuadhibiwa?" Alihoji.

Wafugaji warejesha mifugo Bonde la Ihefu

Na Nebart Msokwa,
MBARALI

KIWA imepita miaka 13 tangu serikali iendeshe operesheni ya kuondoa mifugo kwenye ardhi oevu ya Bonde la Ihefu, wilayani Mbarali, mkoani Mbeya, baadhi ya wafugaji wamerejesha makundi ya mifugo hiyo na kuhatarisha mazingira ya bonde hilo.

Kamati ya Ulinzi na Usalama ya Mkoa wa Mbeya, ililazimika kutumia ndege ya Shirika la Hifadhi za Taifa (TANAPA), mwishoni mwa wiki na kubaini uwapo wa makundi makubwa ya mifugo ndani ya bonde hilo ambalo ni miongoni mwa vyanzo vya maji ya Mto Ruaha.

Baadhi ya kujionea uhalifu huo, kamati hiyo iliitisha kikao cha dharura kilichowahusisha wawakilishi wa chama cha wafugaji, maofisa wa Hifadhi ya Taifa ya Ruaha na viongozi

mbalimbali wa serikali kwa ajili ya kujadiliana namna ya kukabiliana na tatizo hilo.

Akizungumza kwenye kikao hicho, Mkuu wa Mkoa wa Mbeya, Albert Chalamila, aliwataka wafugaji waliovamia eneo hilo kuondoa mifugo yao ndani ya siku sita, baada ya hapo serikali itawachukulia hatua kali za kisheria. Alisema baada ya siku sita serikali itavielekeza vyanzo vya ulinzi na usalama kufanya operesheni ya kuikamata mifugo hiyo na kuitaifisha kwa mujibu wa sheria za nchi.

“Swageni mifugo hiyo kuitapeleka kule mlukoitoa, nimeona kuna athari nyingi za kimazingira ndani ya bonde hilo, baada ya siku sita kupita nitaielekeza wanajeshi, polisi, magereza, uhamiaji na migambo kufanya operesheni,” aliagiza Chalamila.

Akitoa taarifa ya hali ya uhalifu wa mazingira mbele ya kamati hiyo, Mhifadhi Mwan-

damizi wa Hifadhi ya Taifa ya Ruaha, Sharif Abdul, alisema takwimu zinaonyesha kuwa Wilaya ya Mbarali inaongoza kwa uhalifu wa kuingiza mifugo kwenye hifadhi ikilinganishwa na wilaya zingine zinazozunguka hifadhi hiyo.

Alisema katika wilaya hiyo wapo wafugaji wengi wakorofi ambao wanakamatwa na mifugo ndani ya hifadhi na kutozwa faini kwa mujibu wa sheria, lakini wanarudia mara kwa mara.

“Baadhi ya wafugaji hao wametozwa faini zaidi ya mara tatu wengine mara mbili, lakini hawaachi, hifadhi hii inazungukwa na wilaya za Chunya, Mbarali kwa Mkoa wa Mbeya, Iringa Vijijini kwa Mkoa wa Iringa na Wilaya ya Chamwino mkoani Dodoma, lakini Mbarali imekuwa ni shida zaidi,” alisema Abdul.

Baadhi ya wafugaji hao waliahidi kutii agizo la kuondoa mifugo ndani ya bonde

hilo huku wakiomba serikali kuzielekeza mamlaka za vijiji kutenga maeneo ya kutosha kwa ajili ya malisho, ili kuepusha migogoro ya mara kwa mara na hifadhi.

Mwenyekiti wa Chama cha Wafugaji wilayani humo, Matagri Mbigili, alisema vijiji vingi vimetenga maeneo kwa ajili ya kilimo, makazi na vyanzo vya maji, lakini havijatenga maeneo ya malisho.

Mwenyekiti wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) Wilaya ya Mbarali, Hashim Mwalyawa, aliomba serikali iwagawie wafugaji maeneo ambayo hayafikiwi na wanyamapori ili wayatumie kwa ajili ya malisho.

Mwaka 2007 serikali iliendesha operesheni ya kuondoa mifugo ndani ya Bonde la Ihefu na kuipeleka katika mikoa ya Lindi na Mtwara pamoja na maeneo mengine nchini, lakini baadhi ya wafugaji wamerejea tena.

Mvua yaleta madhara, yakosesha makazi

Na Nebart Msokwa, MBEYA

MVUA inayoendelea kunyesha katika maeneo mbalimbali mkoani Mbeya, imeleta madhara kwa kusababisha watu kukosa makazi baada ya kutokea kwa mafuriko yaliyosababisha nyumba kubomoka na zingine kujaa maji.

Nipashe lilishuhudi nyumba nyingi zikiwa zimezingirwa na maji kwenye maeneo ya Uyole, Nzovwe na Kalobe jijini hapa, pamoja na mitaa mbalimbali ya Mamlaka ya Mji Mdogo wa Mbalizi katika Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya.

Baadhi ya nyumba kwenye kitongoji cha Songambe, Kata ya Utengule Usongwe, Mbalizi, chemchemi za maji zimetokea na kusababisha baadhi ya nyumba kubomoka.

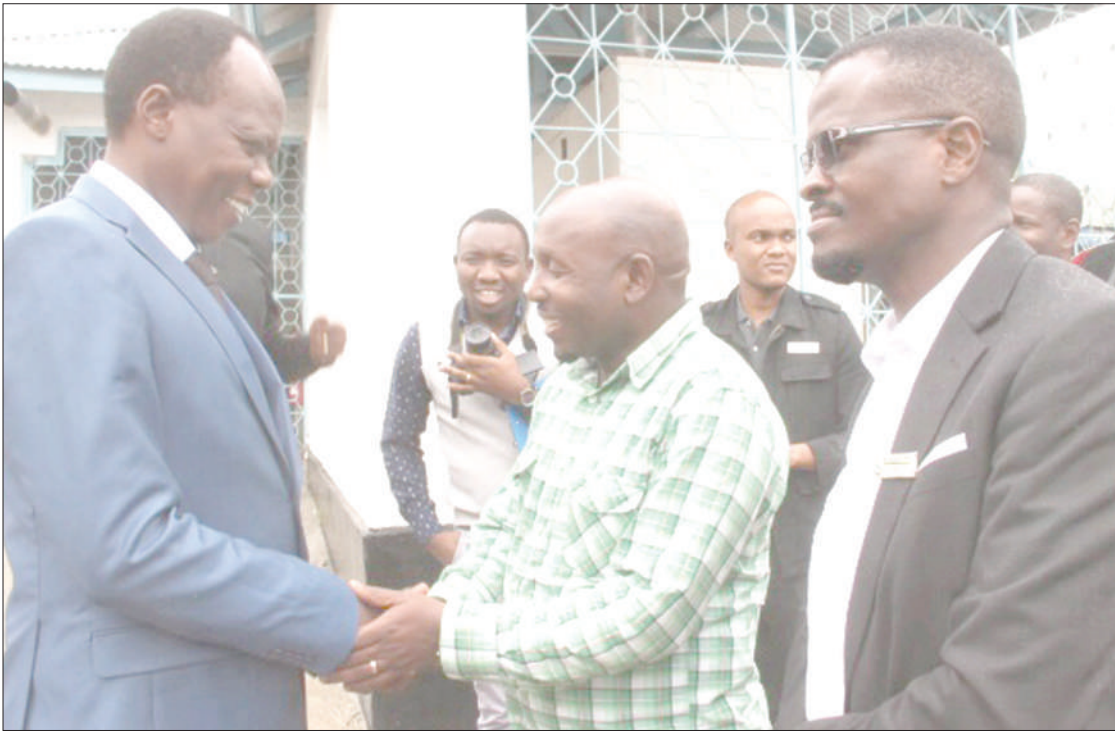
Wakizungumza na Nipashe, mmoja wa wananchi wa kitongoji hicho, Chibhili Mtafya, alisema mafuriko hayo yameleta madhara makubwa kwenye nyumba yake pamoja na za majirani.

“Mwaka jana madhara yalitokea kwenye choo changu ambacho kilibomoka, lakini mwaka huu naona hatari zaidi maana maji yametokea chumbani ninakolala na nina wasiwasi nyumba inaweza ikabomoka,” alisema Mtafya.

Mbunge wa Mbeya Mjini, Dk. Tulia Akson, ambaye ni Naibu Spika wa Bunge, alifanya ziara katika maeneo ya jiji hilo yaliyokumbwa na mafuriko kwa ajili ya kuwafaraji waathirika.

Akiwa katika mtaa wa Majengo Mapya, aliahidi kumsaidia mmoja wa wazee Tamali Mgema, kusafisha nyumba yake ambayo mafuriko yalileta matope na kuharibu kila kitu kilichokuwamo, huku akiahidi kumsaidia chakula.

“Kuna vijana watakuja hapa watakusaidia kusafisha nyumba yako na watakuletea na chakula, lakini tutaendelea kuwasaidia na wengine ambao wamepata madhara kutokana na mafuriko haya,” alisema Dk. Tulia.

Naibu Waziri wa Afya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Godwin Mollel (kushoto), akisalimiana na mkalimani wa lugha ya alama wa Hospitali ya Kanda ya Rufani ya Mbeya, Faraja Mwilo, alipofanya ziara katika hospitali hiyo, kulia ni Mkurugenzi wa hospitali hiyo, Dk. Godlove Mwanji. **PICHA: NEBART MSOKWA**

Wenye ulemavu wa kusikia kusaidiwa dawa kufubaza VVU

Na Nebart Msokwa, MBEYA

ZAIDI ya watu 20 wenye ulemavu wa kusikia wanaoishi na maambukizi za virusi vya Ukimwi (VVU) mkoani Mbeya, wameingizwa kwenye mpango wa matumizi ya dawa za kufubaza virusi hivyo, baada ya Hospitali ya Kanda ya Rufani ya Mbeya kuajiri mkalimani wa lugha ya alama.

Kuajiriwa kwa mkalimani huyo kunaeleza kuchochea kundi hilo kujitokeza kupata huduma za matibabu katika hospitali, kutokana na kuondoa tatizo la ugumu wa mawasiliano kati yao na wataalamu wa afya. Hayo yalisemwa na Mkurugenzi wa hospitali hiyo, Dk. Godlove

Mbwanji, wakati wa ziara ya Naibu Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Godwin Mollel, ya kukagua maendeleo ya taasisi mbalimbali za afya mkoani humo. Alisema tangu walipomwajiri mkalimani huyo zaidi ya wenye ulemavu huo 300 kutoka maeneo mbalimbali nchini wamekuwa wakihudhuria katika hospitali hiyo kupata huduma za kifua ambazo walikuwa wanashindwa kupata kabla.

“Watu hawa wamehamasika sana kuja kupata huduma za matibabu baada ya kubaini kwamba huduma ya mkalimani wa lugha ya alama yupo hapa na wanaeleza kabisa kuwa wanafurahia hii huduma,”

alisema Dk. Mbwanji.

Alisema waliamua kuajiri mtaalamu huyo baada ya kubaini kuwa kuna tatizo la mawasiliano kati ya madaktari na wenye ulemavu huo hali ambayo ilikuwa inazorotesha huduma hiyo.

Naibu Waziri Dk. Mollel aliupongeza uongozi wa hospitali hiyo kwa ubunifu walioufanya huku akieleza kuwa hospitali zingine nchini zinatakiwa kuiga ili kuwasaidia walemavu hao kupata huduma.

Alisema pamoja na ushauri huo kwa hospitali zingine, lakini serikali italifanya jambo hilo kuwa la kisheria na kisera ili litekelezwe kwa ufanisi nchi nzima na liwe jambo la

lazima. Aliushauri uongozi wa hospitali hiyo kuwa na mawasiliano na Hospitali ya Taifa Muhimbili (MNH), ili kushirikiana kwenye utoaji wa baadhi ya matibabu makubwa yakiwamo ya moyo, ili kuwasaidia wananchi kupunguza gharama za kuyafuata matibabu hayo jijini Dar es salaam.

Vilevile, alisema serikali inakusudia kuzifanya hospitali zote za kanda nchini kuwa na uwezo wa kutoa matibabu ya kibingwa kama ilivyo MNH. “Kwa sasa zaidi ya nchi 18 barani Afrika wananchi wake wanakuja kutibiwa MNH, sasa tunataka tuziboreshe na hizi hospitali za kanda zihudumie na nchi jirani, hospitali hii ya Kanda ya Mbeya

inahudumia mikoa nane tunataka ihudumie hata watu kutoka Malawi, Zambia na DRC,” alisema Dk. Mollel.

Kwa upande wake Mkurugenzi wa Taasisi ya Utafiti wa Magonjwa ya Binadamu (NIMR), Kituo cha Kanda ya Nyanda za Juu Kusini, Dk. Elias Nyanda, alisema taasisi hiyo inafanya utafiti ambao utawezesha kuboresha vipimo na matibabu ya ugonjwa wa kifua kikuu.

Alisema wanafanya utafiti ili kubaini kama inawezekana kupima ugonjwa huo kwa kumpima mgonjwa damu, mkojo na choo pamoja na kupunguza dozi ya tiba ya ugonjwa huo ambayo kwa sasa mgonjwa anameza vidonge kwa muda wa miezi sita.

HABARI ZANZIBAR

Mwinyi awataka Wazanzibari kuwa wakarimu kwa wageni

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

RAIS wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Ali Mwinyi, amewataka Wazanzibari kuendelea kudumisha amani na utulivu na kuwa wakarimu kwa wageni.

Amesema kwa kufanya hivyo kutawatengenezea mazingira mazuri wageni wanaofika visiwani humo kurejea tena.

Alitoa rai hiyo juzi wakati wa ufunguzi wa hoteli ya Le Mersenne Beach Resort, iliyo katika mradi wa "Jumeira Holdings Company Ltd" iliyopo Michamvi, Wilaya ya Kusini, Mkoa wa Kusini Unguja.

Akiwa katika ufunguzi huo, Dk. Mwinyi aliwapogeza wananchi wa Zanzibar kwa kuwakaribisha vyema wageni na kuwataka kuendelea kudumisha amani na utulivu, ili watalii wandelee kuiona Zanzi-

bar ni kisiwa cha amani.

Katika hotuba yake Dk. Mwinyi aliuhimiza uongozi wa Wizara ya Utalii na Mambo ya Kale kwa kushirikiana na Kamisheni ya Utalii, Mamlaka ya Kukuza Uwekezaji Zanzibar (ZIPA) na wadau wengine kuongeza kasi ya kuitangaza Zanzibar katika masoko mapya.

Vile vile, Dk. Mwinyi alihimiza umuhimu wa kuendeleza utalii unaozingatia uhifadhi wa mazingira.

Dk. Mwinyi alitoa shukrani na pongezi kwa wawekezaji wa hoteli hiyo kwa uamuzi wao wa busara wa kuichagua Zanzibar katika kuwekeza na kwamba hatua hiyo itasaidia kutekeleza lengo la serikali la kutengeneza ajira 300,000.

Pia, Dk. Mwinyi alisema mradi huo umetoa ajira kwa wananchi 103 katika nafasi mbalimbali na idadi hiyo itaongezeka wakati hoteli hiyo itakapokuwa inapokea wageni wengi zaidi.

Alisema amefurahi kuona wawekezaji wa mradi huo wanaendelea kukamilisha taratibu zitakazowawezesha kutekeleza mradi mwingine mkubwa katika kisiwa cha Pemba.

Alieleza hatua hiyo inaendana na dhamiraya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ya kukifanya Kisiwa cha Pemba kuwa eneo maalum la uwekezaji, kuitaka ZIPA kuhakikisha kwamba zoezi hilo linakwenda vizuri.

Dk. Mwinyi alisema kuwa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imejielekeza katika kuendeleza uchumi wa buluu, ambao umejumuisha sekta ya utalii.

Naye Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais Kazi, Uchumi na Uwekezaji, Mudrik Soraga, alisema kufunguliwa kwa hoteli hiyo yenye hadhi ya nyota tano ni miongoni mwa adhama ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ya kupokea watalii wa daraja la juu, ambao watakuza hadhi ya nchi kiutalii.

Mkurugenzi Mtendaji wa Mamlaka ya Kukuza Uwekezaji Zanzibar (ZIPA), Salum Khamis Nassor, alisema mradi huo unaendeshwa na kampuni ya Jumeira Holding Ltd.

Alisema mradi huo ulianzishwa Machi 15, 2011 ukiwa na mtaji wa makisio wa Dola za Kimarekani milioni 8.4.

Alisema hadi kufikia Desemba, mwaka jana, ZIPA imeidhinisha miradi 761 ya uwekezaji yenye mtaji wa makisio wa Dola za Kimarekani bilioni 7.3 katika sekta ya utalii.

Mwekezaji wa hoteli hiyo, Riaz Mawani, alimpongeza Dk. Mwinyi kwa kushinda uchaguzi na kuwa Rais wa Zanzibar na kueleza matumaini ya wawekezaji kutokana na kasi yake.

Mmiliki huyo alieleza azma yake ya kushirikiana na serikali katika kutekeleza Ilani ya CCM katika kuwasaidia vijana kupata ajira, vijana 103 wamepata ajira.

Watumishi afya, benki watakiwa kuwajali wazee

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

NAIBU Katibu Mkuu wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) Zanzibar, Abdullah Juma Mabodi, ameitaka jamii, watumishi wa sekta za kutoa huduma ikiwamo afya, benki kuwaheshimu wazee, kwa kuwa wanamchango mkubwa katika Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar.

Aliyasema hayo wakati wa zoezi la kupima afya kwa Baraza la Wazee waliopo katika jimbo hilo, ikiwa ni maandalizi ya sherehe za miaka 57 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar.

Alisema wazee wa Zanzibar wanahistoria kubwa katika nchi ikiwamo kujitolea katika kuleta maendeleo katika nyanja tofauti.

Alisema wazee hao wakati wa ujana wao walishiriki kikaamilifu shughuli zote za kuleta maendeleo Zanzibar katika afya, elimu, makazi na hata utunzaji wa mazingira katika maeneo yao.

Alisema ni vyema kuwatizama na kuhakikisha wanapewa huduma zote zinaostahiki ikiwamo chakula, malazi bora, pamoja na kuwashughulikia afya zao.

"Wazee ndio hazina yetu hatuna budi kuwatunza kwa kuwapatia mambo yote yanayostahiki kupatiwa kama walivyotuhudumia sisi walijitolea kwa kiasi kikubwa ili kuhakikisha jamii inapata maendeleo, sasa ni wakati wetu sisi kujitolea kwa wao ili na wao wajisikie fahari, alisema Juma Mabodi.

Alisema Rais Dk. Husein Mwinyi ameahidi kuendelea na kuwaenzi wazee kama walivyofanya watangulizi wake, kwa kuwa wao ndiyo hazina kubwa nchini.

Naye Mbunge wa jimbo hilo, Mwanakhamisi Kassim, alisema wazee wanahitaji huduma bora ya afya ikiwamo kufanya vipimo mara kwa mara pale wanapohisi mabadiliko katika miili yao.

Alisema serikali itaendelea na zoezi la kuwajali wazee katika nyanja mbalimbali ikiwamo afya ili kuhakikisha wanaishi bila ya hofu.

Akisoma risala ya Baraza la Wazee, Katibu wa Baraza hilo, Maryam Haji Shehe, alisema wamekuwa na utaratibu wa kuwapima afya wazee wote waliofikisha miaka 60 kila mwaka.

Waziri wa Uchumi wa Buluu na Uvuvi Zanzibar, Abdallah Hussein Kombo, akizungumza na waandishi wa habari jana, baada ya kufungua semina ya siku mbili kuhusu umuhimu wa sekta ya uvuvi, kwa vijana 70, iliyoandaliwa na Taasisi ya Mimi na Mwinyi ikishirikiana na ushirika wa Wakulima Hai Co-operative Society iliyopo Zanzibar. **PICHA: CHRISTINA MWAKANGALE**

Wajasiriamali wataka utatuzi kero usafirishaji bidhaa nje

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

WAJASIRIAMALI kutoka visiwani Zanzibar wameziomba taasisi zinazosimamia usalama wa chakula na vipodozi kutafuta ufumbuzi wa matatizo yanayowakabili wakati wanaposafirisha bidhaa kwenda nje.

Waliyasema hayo wakati wa kiao kati yao na Viongozi wa Wakala wa Chakula na Dawa Zanzibar (ZFDA), kilichohusu mchakato wa

kuingia makubaliano na Shirika la Viwango Tanzania (TBS).

Katibu wa jumuiya ya wasafirishaji bidhaa nchi za nje, Khamis Issa, alilalamikia hatua ya vitambulisho vya kusafirishia bidhaa vinavyotolewa na ZBS na ZFDA kutotambulika na Tanzania Bara. Alisema kuna usumbufu mkubwa wanaoupata wajasiriamali wa Zanzibar wanapohitaji kupeleka bidhaa za nje jambo linalosababisha baadhi yao kukata tamaa.

Hivyo, alizitaka ZBS na TBS

kukaa pamoja, kushirikiana na kuaminiana katika kujenga umoja na ushirikiano wa pande mbili za Muungano ili kutatua matatizo hayo.

Mjasiriamali kutoka Jumuiya ya Wafanyabiashara Wanawake Zanzibar (ZWCC), Zeyana Ahmed Kassim, alisema TBS imeandaa mazingira ya kuwasaidia wajasiriamali wa Tanzania Bara, lakini mpango huo haupo kwa Zanzibar.

Alisema hali hiyo husababisha baadhi ya wajasiriamali kutoka

Zanzibar kuomba kujiunga na TBS, ili kuepukana na usumbufu wakati wanaposafirisha bidhaa zao. Kwa upande wake Mkurugenzi ZFDA, Bora Lichanda, alisema lengo la ZFDA ni kuwaondolea vikwazo wanavyokabilia navyo katika kutekeleza shughuli zao bila kupata usumbufu kama wanavyodai.

Hivyo, aliahidi kuyafayia kazi mapendekezo yaliyotolewa na wajasiriamali hao kabla ya mchakato wa kuingia makubaliano na TBS kufanyika.

Wananchi hatarini daraja kuchakaa

Na Idda Mushi, MLIMBA

WANANCHI wa Vijiji vya Tanganyika, Kata ya Masagati na Mfenesi wako katika hatari ya kukosa mawasiliano ya barabara kutokana na daraja la mbao wanalolitegemea kuvuka kuchakaa na baadhi ya mbao na magogo kukatika na kushindwa kupitisha magari.

Daraja hilo lilibatuliwa na magogo ya miti linaunganisha vijiji vya Tanganyika na Mfenesi, vyenye huduma za shule ya msingi, makani, zahanati pamoja na vijiji vingine vya Taweta na Masagati katika kata ya Masagati.

Pia maeneo mengine ya Halmashauri ya Wilaya ya Mlimba, kikiwamo Kituo cha Afya cha Mlim-

ba ambacho wajawazito hutegemea upasuaji kwenda kufuata huduma.

Baadhi ya wananchi wa kijiji cha Tanganyika, January Amos na Hilda Malinda, walisema daraja hilo licha ya kutumika kuvuka, wanalitegemea kuvusha mazao na kufuata huduma zingine za kijamii.

"Changamoto nyingine ya eneo hili ni utaji wa majani yanayosababisha kuziba barabara, hivyo tunawaomba TARURA (Wakala wa Barabara Mijini na Vijijini) kuhakikisha fedha wanazotoa mwanzoni mwa mwaka, mwezi Julai, zinalitwa Machi ili kusaidia na usafi wa barabara hii ambayo kipindi hicho hufungwa na majani na kugeuka kuwa kama kichocho," alisema

January.

Diwani wa Kata ya Masagati, Blasius Makao, alisema licha ya hatari ya daraja hilo, wana tatizo pia la kujaa maji kwenye kipande cha barabara kinachounganisha daraja kuelekea Tanganyika na wakati wa msimu wa mvua wananchi wanatumia mitumbwi kufika kijijini na kuomba eneo hilo la barabara kula zwa kifusi.

Baadhi ya kinamama akiwamo Railoda Kilangavana, mkazi wa Kijiji cha Taweta, wamekiri wajawazito kufariki njiani kutokana na kukwama magari wakiwa wanafuata huduma za rufani kutokana na ubovu wa barabara na kuiomba serikali kufanyia matengenezo kipande cha kutoka Kata ya Masagati hadi

Mlimba.

Mbunge wa Mlimba, Godwin Kunambi, alisema baada ya kupokea taarifa ya hatari ya daraja hilo, alianza kutafuta msaada wa dharura wa matengenezo kutoka kwa Mtendaji Mkuu wa TARURA, Meneja wa Mkoa na wa Wilaya ili kupata msaada wa haraka na akashukuru matokeo yamekuwa ni mazuri kwa kukubali kujenga upya daraja hilo.

Kunambi alisema iwapo hatua za haraka zisingechukuliwa, kungekuwa na madhara makubwa ikiwamo watu kuangukia mtoni na kupoteza maisha.

"Usafiri pekee uliobaki kwa sasa ni wananchi kutumia pikipiki ama kutembea kwa miguu wakati wakisubiri kutengenezwa kwa daraja,

na tunashukuru serikali kupitia TARURA wamesikia kilio hiki na kutenga Sh. milioni 53 ili kujenga upya daraja hilo kwa kiwango cha miti na nataka ndani ya muda mfupi wawe wamekamilisha," aliongeza Kunambi.

Meneja wa TARURA Wilaya ya Kilombero, Mhandisi Robert Magogo, alisema wameanza maandalizi ya ujenzi wa daraja hilo ikiwamo kuandaa magogo na mbao msituni ili kujenga upya daraja hilo.

Alisema ujenzi huo utakwenda sambamba na ujenzi wa kilometa tatu na nusu za barabara na tayari kampuni ya Gramemo LBT, imekabidhiwa kuanza kazi hiyo inayotegemewa pia kutumia nguvu kazi ya wananchi wa maeneo husika.

Daraja linalokatiza Mto Mfuji linalounganisha vijiji vya Tanganyika Kata ya Masagati na Mfenesi, katika Halmashauri ya Wilaya ya Mlimba wilayani Kilombero, ambalo limechakaa na haliwezi kupitika hasa kwa magari, litajengwa upya na TARURA kwa bajeti ya dharura kunusuru usalama wa watumiaji. **PICHA: IDDA MUSHI**

TANESCO lawamani huduma umeme

Na Neema Hussein, RUVUMA

MKUU wa Wilaya ya Mbinga mkoani Ruvuma, Cosmas Nshenye, amewataka wafanyakazi wa Shirika la Umeme Nchini (TANESCO) wilayani humo, kuwasilisha ripoti zao ofisini kwake kila mwezi, kwa madai ya kukithiri kwa uzembe na kushindwa kujisimamia.

Aidha, Mwenyekiti wa CCM Mbinga, Beda Hyera, amedai kuwa shirika hilo linaongoza kuwatesa wananchi wa Mbinga kutokana na kukithiri shida ya kukatika umeme mara kwa mara kwa wastani wa mara 15 hadi 20 kwa siku.

Nshenye kwa upande wake aliwataka waache kufanya kazi kwa mazoea, wajielekeze kutatua kero na kuboresha huduma zao kwa wateja ikiwamo kumaliza tatizo sugu la kukatika umeme.

Alitoa kauli hiyo jana wakati akizungumza katika kikao cha Kamati ya Ushauri ya Wilaya (DCC), kilichofanyika Mbinga.

Alidai, shirika hilo linaonekana kushind-

wa kutekeleza majukumu yake kutokana na huduma mbovu linazotoa kwa wananchi ikiwamo kushindwa kuwaunganishia umeme licha ya kulipa gharama kwa wakati.

Alisema kama watumishi wa shirika hilo wameshindwa kufanya kazi kwa ufanisi wajiondoe Mbinga ili waje watu wengine ambao wako tayari kuhudumia wananchi.

"Kuna malalamiko mengi ofisini kwangu juu ya tabia yenu mbaaya ya kuchukua fedha za watu, lakini mnashindwa kuwapatia huduma, nimechoka kusikia malalamiko dhidi yenu, kuanzia sasa nataka kila mwezi mlete taarifa ya utendaji wenu ofisini kwangu maana wenyewe mmeshindwa kujisimamia," aliagiza Mkuu wa Wilaya.

Kwa upande wake Mwenyekiti wa CCM Mbinga, Beda Hyera, alisema shirika hilo linawatesa wananchi na kama halitabadilika kiutendaji kuna hatari wananchi wakakosa imani na kuichukua serikali yao.

Aliitaka TANESCO kufuatilia makandarasi waliopewa kazi ya kusambaza umeme

vijijini chini ya miradi ya Wakala wa Umeme Vijijini (REA) kwa madai ya kukitika makubaliano ya mkataba kwa kuuza nguzo kwa wananchi, licha ya huduma hizo kutolewa bure.

Alidai pamoja na kuwachukulia fedha kwa ahadi ya kuwaunganishia umeme majumbani, hawafanyi hivyo.

Vile vile, alilalamikia kitendo cha makandarasi wa REA kupeleka umeme katika vijiji vilivyopo pembezoni mwa barabara kuu na kuvitaka vijiji vya pembezoni.

Mwenyekiti wa CCM, alimtaka Meneja wa TANESCO na timu yake kuwafuatilia mara kwa mara makandarasi wa REA wanaofanya kazi ya kusambaza umeme katika maeneo mbalimbali ili kudhibiti vitendo vya utapeli kwa wananchi.

Mbunge wa Mbinga Mjini, Jonas Mbunda, alizitaka taasisi za serikali likiwamo Shirika hilo kutoa huduma bora kwa wananchi na kuacha kufanya kazi kwa mazoea kwa kuwa tabia hiyo inarudisha nyuma mipango mizuri ya serikali.

Aonya makandarasi kujaa vijijini

Na Yasmine Protace, MKURANGA

MBUNGE wa Mkuranga mkoa ni Pwani, Abdallah Ullega, amesema makandarasi wengi wanaofanya kazi vijijini, hawana uwezo na kusababisha kazi nyingi kukwama.

Ullega ambaye ni Naibu Waziri wa Habari na Michezo, aliyasema hayo kwa Naibu Waziri Ofisi ya Rais Tawala za Mkoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) Afya, Mapato na Miundombinu, Dk. Festo Dugenge, wakati alipotembelea Mkuranga na kukagua miundombinu, mapato ya Hospitali ya Mkuranga na ujenzi wa barabara.

Ullega alisema, baadhi ya makandarasi wanashindwa kufanya kazi wakati wengine walitaka wapatiwe pesa kwanza ndio wafanye kazi.

"Makandarasi inatakiwa wafanye kazi sio kutanguliza pesa mbele kinachotakiwa ni kuwa wazalendo katika kufanya kazi na kuwa wakweli," alisema Ullega.

Mkuu wa Wilaya ya Mkuranga, Filibeto Sanga, alisema miundombinu ya barabara Mkuranga, inatatizo kubwa na kutaka Wakala wa Barabara za Vijijini na Mijini (TARURA), kuongezewe fedha.

Alisema asilimia 30 inakwenda TARURA wakati 70 inachukuliwa na Wakala wa Barabara (TANROAD).

Sanga alisema miradi mingi ya barabara inashindikana kuendelea kutokana na kutotekelezwa kwa mikataba na kwamba inatakiwa itekelezwe ikiwamo na kujengwa kwa viwango.

"Barabara zijengwe kwa viwango na sio kujengwa baada ya miezi miwili inaharibika," alisema.

HABARI KIMATAIFA

Miili yaopolewa ufukweni ajali ya ndege

Jakarta, INDONESIA

SEHEMU ya miili ya watu waliopata ajali ya ndege imepolewa katika kisiwa cha Jakarta, baada ya ndege iliyokuwa imebeba abiria 62 kuanguka muda mfupi baada ya kupaa.

Msemaji wa Polisi, Yusri Yunus, alisema, jana asubuhi, kuwa wamepokea mifuko miwili, mmoja ukiwa na sehemu ya mwili na mwingine ukiwa na mali zinazoamini-ka kuwa ni za abiria.

Mamlaka nchini Indonesia, ilisema rada ya kufuatilia ndege inaonyesha kuwa ndege hiyo aina ya Boeing 737-500 ilianguka baharini dakika nne, baada ya kuondoka kutoka kwenye uwanja wa ndege wa kimataifa wa Soekarno-Hatta mjini Jakarta.

Ndege hiyo, ilikuwa inaelekea kwenye mji wa Pontianak ulio katika kisiwa cha Borneo.

Safari ya ndege hiyo ilitegemewa ku-

Wavuvi katika eneo lililo karibu na mlolongo wa visiwa kaskazini mwa pwani ya Jakarta, waliripoti baada ya kusikia mlipuko, saa nane na nusu mchana Jumamosi.

chukua muda wa dakika 90 juu ya usawa wa bahari ya Java.

Waziri wa Uchukuzi wa Indonesia, Budi Karya Sumadi, aliwaambia waandishi wa habari kuwa ndani ya ndege hiyo walikuwamo watu 62 miongoni mwa wahudumu wa ndege, ikiwamo watoto 10.

Waziri Sumadi alisema ndege hiyo ilichelewa kwa saa moja kabla ya kuruka na ilipoondoka mwendo wa saa nane na dakika 36, dakika nne baadaye, ikapotea kutoka kwenye rada baada ya rubani kutoa mawasiliano kwa kitengo cha udhibiti wa safari za anga kuwa anaruka umbali wa futi 29,000 usawa wa bahari.

Eneo linalodhaniwa kutokea ajali hiyo ya ndege ni karibu na visiwa maarufu vinavyotembelewa na watalii kando na pwani ya mji mkuu wa Indonesia, Jakarta.

Wavuvi katika eneo lililo karibu na

mlolongo wa visiwa kaskazini mwa pwani ya Jakarta, waliripoti baada ya kusikia mlipuko, saa nane na nusu mchana Jumamosi.

Mvuvi mmoja aliliambia Shirika la Habari la AP kwamba waliposikia mlipuko huo walidhani labda ni bomu au Tsunami na baada ya hapo waliuona mlipuko mkubwa kutoka baharini.

Mamlaka imeweka vituo viwili vya kushughulikia yanayohusiana na ajali hiyo, kimoja kwenye uwanja wa ndege na kingine kipo bandarini.

Familia zimekusanyika katika vituo hivyo kusubiri taarifa za wapendwa wao.

Kwenye mitandao ya kijamii, watu walianza kutoa taarifa za ndege hiyo nambari SJ-182 ya shirika la ndege la Sriwijaya Air, picha na video za watu waliorodheshwa kama abiria kwenye ndege hiyo.

Moja kati ya video hizo inamwonyesha mwanamke na watoto wake wakipungua mikono ya kwaheri katika uwanja wa ndege kabla ya kuondoka.

Mkurugenzi wa shirika hilo la Sriwijaya, Jefferson Irwin Jauwena, aliwaambia waandishi wa habari kwamba ndege hiyo iliyohudumu kwa miaka 26.

Alisema awali ndege hiyo, ilitumiwa na mashirika ya ndege ya Marekani, haikuwa na matatizo yoyote na kwamba kabla ya kupata ajali siku hiyo, ilikuwa tayari imefanya safari kwenda katika miji ya Pontianak na Pangkal Pinang.

Indonesia, taifa lenye watu milioni 260, linasifika kuwa na idadi kubwa ya visiwa duniani mara kwa mara, hukumbwa na ajali zinazohusisha vyombo vya usafirishaji wa ardhini, baharini na angani. Inadaiwa ni kutokana na miundombinu chakavu na viwango duni vya usalama katika sekta ya usafiri. **DW**

Burundi yafunga mipaka kudhibiti maambukizi corona

Bujumbura, BURUNDI

SERIKALI ya Burundi, imetangaza kuwa itafunga mipaka yake ya majini na ardhini kuanzia leo, ili kudhibiti maambukizi ya virusi vya corona ambayo yameonekana kuongezeka wiki iliyopita.

Hatua hiyo ni baada ya wiki iliyopita watu zaidi ya 40 kuambukizwa virusi hivyo ndani ya siku mbili katika nchi hiyo.

Aidha, serikali nchini humo, imetangaza kuwa abiria wote watakawasili nchini humo kwa ndege, watalazimika kukaa karantini kwa muda siku saba na wakipatikana na virusi hivyo, watapelekwa katika vituo maalum kwa gharama zao.

Agizo hili jipya limetolewa na Waziri wa Usalama, Gervais Ndirakobuca, wakati nchi hiyo ikiwa na maambukizi 884 ya corona tangu kisa cha kwanza kilichoripotiwa mwaka uliopita. Hata hivyo, wadadisi wa mambo wanasema kuwa huenda nchi hiyo ikapata maambukizi makubwa kutokana na idadi ndogo ya upimaji wa virusi hivyo. **RFI**

Watoto 10 wafariki dunia kwa moto

Maharashtra, INDIA

WATOTO wachanga 10 wamefariki katika moto wakiwa kwenye kiten- go cha wagonjwa mahututi cha hospitali katika Jimbo la Maharashtra, India.

Ilibainika kuwa watoto saba, waliokolewa katika moto huo, maofisa wa polisi wamebaini kuwa moto huo unaweza kuwa ulianza kwa sababu ya mzunguko mfupi katika umeme.

Imerekodiwa kuwa watoto waliokufa walikuwa na umri wa miezi mmoja hadi mitatu. **TRT**

Kiongozi wa Kanisa Katoliki Duniani, Papa Francis, akizungumza na shirika la habari la Italia kuwaonya wananchi wanaokataa kupata chanjo ya virusi vya corona, kwamba wanaweka rehani maisha yao na wengine. Mwanzoni mwa wiki ijayo atapata chanjo hiyo. **PICHA FP**

Kim atoa vitisho kuimarisha zaidi nyuklia

Pyongyang, KOREA KASKAZINI

KIONGOZI wa Korea Kaskazini, Kim Jong-un ametangaza orodha ya mifumo ya teknolojia ya hali ya juu inayoendelea, akitishia kuimarisha ghala la silaha za nyuklia.

Kulingana na ripoti ya Shirika la Habari la Korea (KCNA), Kim Jong-un, ambaye alizungumza katika kongamano la nane la Chama cha Wafanyakazi wa Korea, lililofanyika katika mji mkuu Pyongyang baada ya miaka mitano, alisema kuwa Korea Kaskazini iko wazi kufanya

mazungumzo na Washington, lakini Marekani lazima iongeze zaidi uwezo wake wa kijeshi na nyuklia ili kukabiliana na uhasama wake.

Alisisitiza katika hotuba yake kwamba Marekani ni adui mkuu wa Korea Kaskazini, aliongeza kwa kusema;

“Yeyote atakayechukua madaraka nchini Marekani hatabadilisha muundo wa kimsingi na sera ya uhasama ya nchi hiyo.”

Alibainisha kuwa kuanzisha uhusiano mpya na Marekani kunategemea iwapo Washington itashikilia sera yake ya uhasa-

ma.

Kim alisema silaha za nyuklia hazitatumika isipokuwa pale vikosi vya maadui vitakapojaribu kutumia silaha za nyuklia.

Wakati wa ufunguzi wa Bunge, Kim alikiri kwamba karibu sekta zote za nchi zilibaki nyuma ya mipango ya maendeleo ya uchumi, na kwamba mpango wa maendeleo wa miaka mitano, uliowekwa mwaka 2016 na haukufaulu.

Akizungumzia shida zinazokabiliwa na utawala wake kama mbaya zaidi na zisizotarajiwa, Kim alitaka kutengenezwe mpango mpya wa miaka mitano. **TRT**

NEUER AWEKA REKODI MBOVU BUNDESLIGA

MUNICH, Ujerumani

GOLIKIPA wa Bayern Munich, Manuel Neuer, ameweka rekodi ya kufungwa mechi nyingi zaidi kwenye Ligi Kuu Ujerumani, Bundesliga.

Kwa mara ya kwanza kwenye maisha yake ya soka, Neuer ameruhusu kufungwa mabao katika mechi 10 mfululizo.

Neuer amecheza Bundesliga kwa miaka 15 sasa na hajawahi kuruhusu mabao kwa michezo 10 mfululizo, huu ni msimu mbaya zaidi kwa golikipa huyu mwenye umri wa miaka 34.

Bayern Munich walianza mchezo dhidi ya Borussia Mönchengladbach kwa kuongoza 2-0 kabla ya Mönchengladbach kupindua meza na kushinda 3-2.

Klopp atoa darasa Liverpool kupambana

LIVERPOOL, England

KOCHA Mkuu wa Liverpool, Jurgen Klopp, amewataka wachezaji wake wapambane dhidi ya dunia, huku akisisitiza kwamba timu yake kuwa chini ya kiwango katika mechi za hivi karibuni, hakuumizi kichwa.

Mabingwa hao wa Ligi Kuu England, hivi karibuni waliambulia pointi mbili tu kati ya tisa ambazo wangeweza kuzipata kwenye mechi tatu na kuiacha vita ya ubingwa kuwa wazi.

Huu umekuwa ni msimu wa tofauti kwa Klopp ambaye kwa sasa hana mabeki watatu wa kati chaguo la kwanza ambao ni majeruhi.

Klopp anafanya mazungumzo na wamiliki Fenway Sports Group, kuhusu changamoto wanazotakiwa kuzikabili katika kipindi cha pili cha msimu, lakini amejikita katika kuzungumza na wachezaji wake kuwaongezea morali.

"Katika nyakati njema kila mtu hufikiri wamiliki ni watu wazuri sana," alisema Klopp.

"Katika nyakati mbaya, kila mtu anafikiri ni wagumu sana. Wanaifuatilia sana klabu, mafanikio ya klabu na jinsi tunavyoyapata.

"Shabiki anaweza akaamini tunahitaji beki wa kati, lakini kazi yangu ni kuwafanya imara iwezekanavyo wachezaji tulionao hapa.

"Je, beki mmoja wa kati anaweza kumaliza matatizo yetu yote? Klabu inajaribu kufanya inachoweza, lakini kama hawawezi tunapaswa kufanya kile tulichokifanya hadi sasa, kuwa imara kama kundi.

"Kubaki pamoja na kupambana dhidi ya dunia. Kupambana dhidi ya mazingira yote. Kujibu mashambulizi ya maneno yao kwa kuufanya msimu huu kuwa maalum zaidi ya yote. Hivyo sasa, wakati kila mtu anafikiri 'sasa hawana nafasi', tunawaonyesha kuwa tunayo." alisema Klopp.

Ibrahimovic sasa kurejea uwanjani

MILAN, Italia

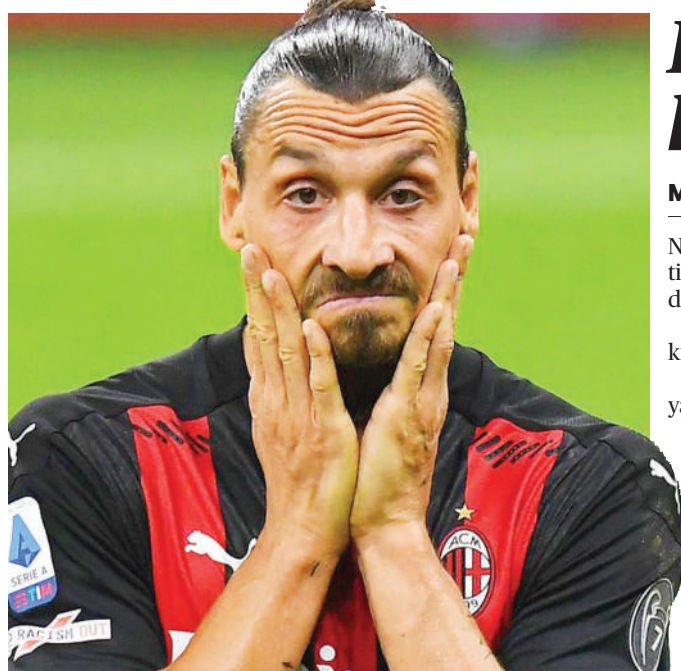
NYOTA wa AC Milan, Zlatan Ibrahimovic, anaweza kuichezea timu yake hiyo kwa mara ya kwanza baada ya kukosa mchezo dhidi ya Juventus.

Mchezaji huyo huyu mwenye umri wa miaka 39, alikuwa na kiwango bora msimu huu, akifunga mabao 10 katika mechi sita.

Lakini, Ibrahimovic alipata maumivu ya nyama za paja baada ya kufunga bao lingine la ushindi wa 3-1 dhidi ya Napoli Novemba 22, na kumfanya kuwa nje ya dimba kwa muda mrefu.

Kocha wa Milan, Stefano Pioli, aliwaambia waandishi wa habari Ijumaa kuwa hakutarajia mchezaji huyo wa zamani wa kimataifa wa Sweden atarudi, lakini aliorodheshwa katika kikosi cha watu 24 kilichorodheshwa kwenye tovuti ya Milan siku ya mchezo.

Rossoneri ambao ni vinara wa Serie A, walipata kipigo cha kwanza cha ligi msimu huu nyumbani kwa Juventus katikati ya wiki, mabingwa watetezi wakishinda 3-1 wakati Federico Chiesa alifunga mara mbili.

HABARI MICHEZO

Mourinho kumvuta Perisic Tottenham

LONDON England

KLABU ya Tottenham Hotspur ipo kwenye mchakato wa kufanya mazungumzo na Inter Milan juu ya mkataba wa mkopo kwa winga, Ivan Perisic.

Mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 31, alirudi San Siro msimu uliopita baada ya kumaliza msimu wa mkopo na Bayern Munich, lakini ameanza kwenye nusu tu ya mechi 22 za Inter msimu huu.

Kulingana na chapisho la Foot Mercato, Inter wako tayari kumtoa Perisic kwa mkopo kwa nusu ya pili ya msimu wa 2020-21 na Spurs ni miongoni mwa timu zinazovutiwa na huduma yake.

Jose Mourinho anasemekana kuwa anamkubali sana mchezaji huyo wa kimataifa wa Croatia na ana matumaini ya kufanikisha makubaliano kabla ya dirisha kufungwa hapo Februari Mosi, mwaka huu.

Perisic, ambaye yuko chini ya mkataba na Inter hadi 2022, ana bao moja na pasi za mwisho mbili katika mechi 15 za kampeni Serie A msimu huu. Huenda akatua Tottenham ikiwa watakamilisha dili hili.

MKHITARYAN APEWA MKATABA MPYA ROMA

ROME, Italia

NYOTA wa AS Roma, Henrikh Mkhitarian, anaripotiwa kuwa amekubali kusalia klabuni hapo hadi mwisho ni mwa msimu ujao.

Nyota huyu wa zamani wa Arsenal na Manchester United, amekuwa akifanya vema kwenye kikosi hicho cha kocha, Paulo Fonseca na amecheza kila mechi ya Serie A msimu huu, akifanikiwa kuona nyavu mara nane na kutoa pasi za mwisho saba.

Mkhitarian amesaini mkataba mpya na Roma unaomfanya aendelee kuwapo klabuni hapo.

Nyota huyo alifika klabuni hapo kwa mkopo akitokea Arsenal dili lake likiwa linamalizika mwaka 2021, lakini kutokana na ubora wake, Roma bado wanahitaji huduma yake.

Kwa mujibu wa mtaalamu wa masuala ya uhamisho, Fabrizio Romano, pande zote zime-shakubaliana juu ya suala la kuongeza mkataba wa nyota huyu hadi mwaka 2022.

Mkhitarian, licha ya kuwa na mchango wa moja kwa moja kwenye mabao 15 ya ligi, pia amechangia bao moja na pasi mbili za mwisho kwenye Ligi ya Europa. Jumla ana mabao 18 na pasi za mwisho 15 tangu alipo-hamia Roma.

Lampard afunguka ugumu kazi ya ukocha

LONDON, England

KOCHA wa Chelsea, Frank Lampard, amesema kuwa aliamua kuingia Chelsea akitambua mahitaji ya klabu, alitarajia kuwa kutakuwa na shinikizo kubwa katika kusaka mafanikio na alitambua kuwa kazi hiyo haitakuwa rahisi.

Kocha huyo amesema Chelsea wanapofanya vibaya inakuwa inafurahisha zaidi na inampa fursa ya kujifunza zaidi.

“Natakiwa kusema kuwa nilikuja kwenye kibarua hiki nikitarajia msukumo na kwa upande wangu niliona kama mambo yakiwa yanaenda vema, nahi-

taji kujipa shinikizo mwenyewe ili kuhakikisha napata matokeo bora zaidi kwa upande wangu,” alisema Lampard.

Lampard amesema kuwa klabu ina matarajio makubwa na analitambua hilo, na hiyo ndiyo sababu kubwa inayomfanya avutiwe zaidi kufanya kile ambacho anakifanya, anafurahia zaidi kwa kuwa anapenda kile anachokifanya.

“Sikutarajia kama nitakuwa na kazi rahisi baada ya kuingia kwenye klabu kubwa ya soka ambayo inajijenga kuwa bora zaidi, nilitarajia changamoto nyingi,” alisema Lampard.

DONDOO ZA SOKA MAGAZETI MILAYA

ZIDANE NA MATUMAINI RAMOS KUBAKI MADRID

●●● Ninachotaka na tunachotaka tayari unajua, utaniuliza tena kwenye mkutano mwingine wa...

MADRID, Hispania

ZINEDINE Zidane anatumi suala la mikataba ya Sergio Ramos na Lucas Vazquez na Real Madrid "litatatuwa".

Ramos mwenye umri wa miaka 34 na Vazquez, 29, wote mikataba yao inamalizika mwishoni mwa msimu na hatima yao klabuni hapo bado haina uhakika.

Ripoti zinaonyesha Ramos amekataa mkataba wa mwaka mmoja

kutoka Madrid, klabu aliyozana kuitumikia tangu mwaka 2005.

Alipoulizwa kuhusu Ramos na Vazquez pengine wasisaini mikataba mipya, Zidane aliwaambia waandishi wa habari: "Sitaki lakini, katika mpira wa miguu, huwezi kujua.

"Ninachotaka na tunachotaka tayari unajua. Utaniuliza tena kwenye mkutano mwingine wa waandishi wa habari baada ya mechi na nitakuambia kitu kimoja. Ninatumaini ni kwamba hii litatatuwa, hakuna zaidi."

Madrid ambao juzi, Jumamosi waliwakaribisha Osasuna kwenye mchezo wa Ligi Kuu ya Hispania,

LaLiga, na kutoka suluhu, wanatafuta kuwapa presha Atletico, ambao wako mbele kwa alama mbili na wana mechi mbili mkononi.

Mustakabali wa Eden Hazard tena ni gumzo huko Madrid na mchezaji huyo alianza mchezo wa ligi Novemba.

Lakini Zidane hayuko tayari kujihatarisha na mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 30, ambaye amekuwa akipambana na majeraha tangu alipowasili klabuni hapo.

"Yuko pamoja nasi. Anafanya mazoezi mara kwa mara, halafu baada ya hapo sijui," alisema.

ZISIKUPITE

MILAN YAMTAKA LINGARD

INTER Milan inamtaka kiungo wa Manchester United na England, Jesse Lingard mwenye umri wa miaka 28 kwa mkopo, lakini inaweza kumtoa kiungo wake Christian Eriksen, 28. *(Sunday Mirror)*

POCHETTINO AMWANIA POGBA

KIUNGO wa Manchester United, Paul Pogba mwenye umri wa miaka 27, anatakiwa na kocha mpya wa Paris St-Germain, Mauricio Pochettino. *(Daily Star Sunday)*

UPAMECANO ATAKIWA CHELSEA

KLABU ya Chelsea imeripotiwa kuwania kumsajili mlinzi wa RB Leipzig, Dayot Upamecano mwenye umri wa miaka 22. *(Mail on Sunday)*

LEIPZIG KUUZA NYOTA WAKE

RB Leipzig imeripotiwa itauza wachezaji wake nyota baada ya mlinzi wake, Dayot Upamecano, 22, kuwaniwa na timu za Ligi Kuu England. *(Manchester Evening News)*

OZIL KUONDOKA ARSENAL

KIUNGO Mesut Ozil mwenye umri wa miaka 32, yupo tayari kuondoka Arsenal ambako kwa sasa hachezi na hajacheza katika mchezo wowote huku akitajwa kuwaniwa na klabu ya Usturuki, Fenerbahce. *(Sun on Sunday)*

RICE HAITAKI MAN UNITED

KIUNGO wa West Ham United, Declan Rice, 21, angependa kubaki London na hana mpango wa kujiunga na Manchester United. *(Sunday Mirror)*

DAKA AWANIWA WEST HAM

WEST Ham imepewa ofa ya kumsajili nyota wa Red Bull Salzburg, Patson Daka mwenye umri wa miaka 22 raia wa Zambia, kwa pauni milioni 25, kama mrithi wa mchezaji wa Ivory Coast, Sebastien Haller, ambaye amejiunga na Ajax. *(Sunday Mirror)*

TORREIRA KWENDA FIORENTINA

KIUNGO wa Arsenal, Lucas Torreira, 24, raia wa Uruguay anaweza kuwa njiani kwenda Fiorentina, baada ya nyota huyo wa Uruguay kutofurahia maisha kule Atletico Madrid anakochi kwa mkopo. *(Mundo Deportivo)*

SALIBA KUSAJILIWA NICE

MIAMBA wa Ligi Kuu ya Ufaransa, Ligue 1, Nice ipo tayari kumsajili mlinzi wa Arsenal, William Saliba mwenye umri wa miaka 19, kwa mkataba wa kudumu kipindi cha majira ya joto. *(Sun on Sunday)*

BROOKS AWANIWA ENGLAND

KLABU ya Aston Villa inafikiria kumsajili kiungo wa Bournemouth na Wales, David Brooks mwenye umri wa miaka 23. *(Sunday Mirror)*

UNITED, CAICEDO WAACHANA

KLABU ya Manchester United imeachana na mpango wa kutaka kumsajili kiungo, Moises Caicedo mwenye umri wa miaka 19 raia wa Ecuador. *(Sky Sports)*

HABARI MICHEZO

Morocco amkubali Kwizera Namungo

Na Saada Akida, Zanzibar

KOCHA Mkuu wa Namungo FC, Hemed Morocco, amesema mshambuliaji raia wa Burundi, Eric Kwizera, atakuwa miongoni mwa usajili mpya ambao wataufanya hivi karibuni.

Akizungumza na gazeti hili jana visi-wani hapa, Morocco alisema Kwizera, ambaye kwa sasa yupo kwenye majaribio na klabu hiyo inayoshiriki michuano ya Kombe la Mapinduzi, ameridhishwa na kiwango cha nyota huyo, hivyo amemwingiza katika mipango yake ndani ya kikosi hicho.

Alisema mshambuliaji huyo amekuwa akifanya mazoezi na kikosi cha Namungo FC kwa muda mrefu pia amechezesha katika mechi mbili za Kombe la Mapinduzi na kuonesha ubora wake.

"Michuano ya Mapinduzi ni sahihi kwangu katika kuwapima baadhi ya wachezaji ambao nahitaji kuwasajili akiwamo Kwizera, tayari ameanza kuni-shawishi.

Alisema mbali na Kwizera pia kuna wachezaji watatu wa kigeni kutoka Ghana na Cameroon wapo katika majaribio wakicheza nafasi tofauti tofauti.

Vita Ligi Kuu Bara yahamia Zanzibar

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

TIMU za Simba, Yanga na Namungo, tayari zimetunga hatua ya nusu fainali ya Kombe la Mapinduzi huku Chipukizi na Jamhuri za visiwani hapa zikishuhudiwa zikiaga michuano hiyo sambamba na bingwa mtetezi, Mtibwa Sugar ya Turiani mkoani Morogoro.

Kuingia nusu fainali kwa timu hizo tatu za Bara huku Azam FC nayo jana jioni ambayo ilikuwa ikivaana na Mlandege ya visiwani hapa, ilikuwa ikipewa nafasi kubwa ya kushinda na kutinga hatua ya nusu fainali ya michuano hiyo iliyoshirikisha timu tisa mwaka huu.

Timu za Bara zimeongeza mvuto mkubwa kwa mashabiki wa hapa na kila zinapocheza wamekuwa wakijazana uwanjani kuzishuhudia, hivyo nusu fainali kati ya Simba na Namungo na Yanga dhidi ya mshindi wa mechi ya jana kati ya Azam na Malindi ni mechi ambazo zitavuta mashabiki wengi zaidi visiwani hapa.

CHAMA AWEKA REKODI SIMBA MICHUANO CAF

Na Adam Fungamwango

WAKATI Mkuu wa Idara ya Habari na Mawasiliano ya Klabu ya Simba, Haji Manara, akiweka kwenye mtandao wake wa kijamii picha za kiungo mshambuliaji wao, Clatous Chama akisaini mkataba wa kuichezea timu hiyo, mchezaji huyo ameingia kwenye rekodi ya kufunga mabao ya mwisho kwenye mechi ambazo timu hiyo imekuwa iki-fuzu mechi za kimataifa.

Chama amefunga mabao ya mwisho ambayo ndiyo yamekuwa yakiibeba Simba kutinga hatua ya makundi Ligi ya Mabingwa Afrika pamoja na robo fainali.

Kiungo huyo mnyumbulifu raia wa Zambia, Chama, ndiye aliyefunga bao la nne na la mwisho kwenye mechi ambazo Simba ilitunga hatua ya makundi ya Ligi

ya Mabingwa Afrika dhidi ya FC Platinum ya Zimbabwe, Simba ikishinda 4-0 kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa jijini Dar es Salaam Februari 6, mwaka huu.

Lilikuwa ni bao la mwisho lililoipa uhakika wa asilimia zote Simba kutinga hatua ya makundi. Mabao mengine yaki-fungwa na Erasto Nyoni, Shomari Kapombe na nahodha John Bocco, kabla ya Chama kumalizia kazi.

Desemba 23, mwaka 2018, Chama alifunga bao dakika ya 88, kwenye uwanja huo huo wa Benjamin Mkapa wakati huo ukiitwa Taifa, lililoipeleka Simba hatua ya makundi Ligi ya Mabingwa Afrika, wakati ikiifunga Nkana FC ya Zambia mabao 3-1.

Kwenye mechi hiyo, Simba iliingia makundi kwa jumla ya mabao 4-2, baada ya kufungwa 2-1 nchini Zambia.

Chama aliendeleza rekodi yake hiyo Mei 17, mwaka 2019, Simba ikifanikiwa kutinga hatua ya robo fainali ya Ligi ya Mabingwa Afrika kwa kuifunga AS Vita

ya DR Congo kwa mabao 2-1 kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa.

Lilikuwa ni bao la Chama dakika ya 89 likiwa ni la pili, lililoipeleka Simba hatua hiyo kabla ya kutolewa kwa jumla ya mabao 4-1 na TP Mazembe ya DR Congo.

Kwa maana hiyo, ni mchezaji aliye-husika kwenye hatua zote za mafanikio ya Simba kutinga makundi mara mbili, pamoja na hatua ya robo fainali.

Mwishoni mwa mwaka jana, Mwekezaji wa klabu hiyo, Mohamed "Mo" Dewji aliwahakikishia wanachama na mashabiki wa Simba kuwa amesajili kiungo huyo baada ya uvumi kuwa anawindwa kwa udi na uvumba na mahasimu wao, Yanga, kutokana na kuwa mkataba wake unakaribia kumalizika.

Pamoja na kuweka wazi, bado kume-kuwa na minong'ono kwa baadhi ya mashabiki kuwa hawajaona picha ya Chama akisaini, kabla ya juzi Manara kuweka picha hizo ambazo zimezaliza kabisa uvumi huo.

Mkurugenzi Mtendaji wa Hospitali ya Elidad ya Boko Basihaya jijini Dar es Salaam, Dk. Harry Matoyo (kulia), akifafanua jambo wakati wa kutangaza kampeni ya Afya Bure kwa wanamichezo na watu wote watakojitokeza kesho. Pembeni ni Mkuu wa Utabibu wa hospitali hiyo, Dk. Cynthia Bashaia. **PICHA: MPIOGAPICHA WETU**

Wanamichezo waitwa Hospitali ya Elidad kupimwa bure

Na Mwandishi Wetu

KLABU mbalimbali za soka na michezo mingine nchini, zime-takiwa kuacha kuingia gharama za kuwatibu wachezaji wao nje ya nchi kwa kuwa matibabu hayo yanapatikana hapa hapa nchini tena kwa bei nafuu zaidi, imeele-za.

Wito huo umetolewa na mmoja wa madaktari bingwa wa mifupa nchini, Harry Matoyo, wa Hospi-

tali ya Elidad ya Boko Basihaya jijini Dar es Salaam wakati wa akitangaza Kampeni ya Afya Bure iliyopangwa kufanyika kesho kati-tika maadhimisho ya Sikukuu ya Mapinduzi ya Zanzibar.

Matoyo ambaye ni Mkurugenzi Mtendaji wa hospitali hiyo, alisema siku hiyo watatoa huduma za vipimo bure kwa wanamichezo na wanajamii nyingine huku aki-jitolea kuwapima wachezaji wa timu ya Taifa, Taifa Stars ambayo

inajia ndaa na mashindano ya Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani (CHAN).

Alisema baadhi ya klabu zimekuwa na tabia ya kupeleka wachezaji walioumia nje ya nchi kama India na Afrika Kusini kupata matibabu na kuingia gharama kubwa wakati wanaweza kupata huduma hiyo hapa nchini kwa ubora uleule tena kwa bei nafuu.

Alifafanua kuwa wanaweza kuepuka gharama hizo kwa kuti-

biwa hapa nchini kwani hakuna haja ya kupanda ndege na kwen-da kutumia gharama nyingine kubwa.

"Kutokana na hali hiyo, tumeamua kuendesha zoezi la kupima afya bure kwa wanam-ichezo na watu ambao siyo wan-amichezo, wanawake, wanaume, wazee, vijana na watoto, mbali ya matatizo ya mifupa, pia tutapima na magonjwa mengine na kutoa ushauri wa kitabibu bila gharama

zozote," alisema Matoyo.

Alisema zoezi hilo litafanyika eneo la hospitali yao Basihaya kuanzia saa 2:00 asubuhi mpaka saa 10:00 alasiri, kazi hiyo ikifany-wa na madaktari.

"Lengo ni kuwawezesha ku-jua matatizo na aina gani ya tiba wanatakiwa kupata kutokana na matatizo hayo. Hivyo mtu yeyote anakaribishwa na tuna vifaa vya kisasa vya kufanya vipimo mbal-imbali," alisema.

Michenzo

Jumatatu Januari 11, 2021

Nipashe

Zidane na matumaini Ramos kubaki Madrid

UKURASA 22

CHA KWANZA...

Kiungo wa Arsenal, Emile Smith-Rowe, akiifungia timu yake bao la kwanza wakati ikishinda 2-0 dhidi ya Newcastle United kwenye mechi ya raundi ya nne ya Kombe la FA iliyopigwa Uwanja wa Emirates juzi. Bao lingine lilifungwa na Pierre-Emerick Aubameyang. **PICHA: MTANDAO**

Wafungaji 10 Ligi 5 bora za Ulaya 2020

LONDON, England

MWAKA 2020 kwa uhakika kabisa uliathiriwa sana na mlipuko wa...

HABARI UK. 12

Lampard afunguka ukocha kazi ngumu

LONDON, England

KOCHA wa Chelsea, Frank Lampard, amesema kuwa aliamua kuingia Chelsea akitambua mahitaji ya...

HABARI UK. 21

Simba yamrejeshwa Morrison dimbani

Saada Akida na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

BAADA ya kutoonekana uwanjani kwa muda mrefu, winga wa Simba, Bernard Morrison, amerejea na atakuwa ndani ya kikosi cha timu hiyo katika michezo ijayo ikiwamo ya Kombe la Mapinduzi inayoendelea visiwani hapa.

Morrison anarejea baada ya klabu yake ya zamani, Yanga awali kudai kuwa amezuiwa kucheza mechi yoyote ya kimashindano na Shirikisho la Soka Duniani (FIFA), kutokana na kesi dhidi yao Yanga.

Akizungumza na gazeti hili jana, visiwani hapa, Kocha Msaidizi wa Simba, Selemani Matola, alisema Morrison alikuwa hayuko fiti baada ya kusumbuliwa na ugonjwa wa malaria na kumsababishia kulazwa hospitali lakini sasa amerejea kikosini na kufanya mazoezi ya nguvu na kuonyesha kurejea katika ubora wake.

●●● Matola achambua pia ubora wa Taddeo Lwanga, huku akitaja kurejea na Kombe la Mapinduzi...

"Hakuna shida yoyote zaidi ya ugonjwa ambao umemfanya asicheze, sasa yupo fiti na tutarajie kumwona katika mechi zetu zijazo atakuwamo hasa katika fainali hizi za Kombe la Mapinduzi," alisema Matola.

Kuhusu kiwango cha kiungo mkabaji wa mpya, Mganda Taddeo Lwanga, Matola alisema ni mchezaji ambaye amekuja vizuri na atakuwa msaada mkubwa kwa timu hiyo.

"Ni mechi ya kwanza kucheza, aliposajiliwa, alikuwa mgonjwa na sasa amepona na amerejea vizuri zaidi, kwa nilivyomuona nina imani kubwa ya kutusaidia na kufanya vizuri," alisema Matola.

Akizungumzia kuhusu wachezaji wapya, Bernard Agele kutoka Sudan Kusini, Kelvin Moyo na Ian Nyoni, alisema wako kwa ajili ya majaribio na wanatumia michuano ya Mapinduzi Cup kuona uwezo na ubora wa nyota hao.

"Kwa sasa ni mapema kusema lolote kwa

sababu wapo katika majaribio na tutaona hadi mwisho wa mashindano haya baada ya kuridhishwa na viwango, tutaweka wazi kulingana na utaratibu wetu wa usajili," alisema Matola.

Akizungumza mechi ya juzi dhidi ya Mtibwa Sugar katika hatua ya makundi ya michuano ya Mapinduzi, Simba ikishinda mabao 2-0, Matola alisema mechi hiyo walikuwa wanataka kulipa kisasi ya finali ya mwaka jana.

"Tulingia uwanjani tukiwa na matokeo ya fainali iliyopita, niliongea na wachezaji wangu kwa kufuata maelekezo niliyowapa na kufanikiwa kuwaondoa mashindanoni Mtibwa," alisema Matola.

Alisema malengo yao ni kuhakikisha wanafika fainali na ikiwezekana kurejea Dar es Salaam na kombe hilo. Katika mechi hiyo iliyopigwa Uwanja wa Amaan juzi, mabao ya Simba yalifungwa na Hassan Dilunga dakika

ya 26 na Miraji Athumani dakika ya 36.

Simba itashuka uwanjani hapo leo dhidi ya Namungo FC kwenye mechi ya nusu fainali, wakati Yanga ikitarajiwa kucheza dhidi ya mshindi wa jana usiku kati ya Azam FC na Malindi.

Kwa upande wa kocha Msaidizi wa Mtibwa Sugar, Vicent Barnabas, alisema kitu ambacho kimewafanya washindwe ni kutokana na ubora wa wapinzani wao walionao msimu huu.

Alisema pamoja na kuwa mwaka jana walifika fainali, kikosi ambacho wanacho safari hii kina mabadiliko kadhaa ya wachezaji kutoka timu B ambao bado wanaendelea kusoma mazingira ya kucheza timu kubwa, hivyo uzoefu pia uliwagharimu.

9 770856 541002 >